Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

Najer Folksblat פרייז 20 גראשען

היינט 8 זייטען

נייער פאָלקסבלאַט

אונפּאַרטייאישע פּאָליטיש-געזעלשאַפטליכע טאָג-צייטונג

Nr. 10/1305 | Łódź, Środa 11 Stycznia 1928 r. | זעקסטער יאהרגאנג | לאדז, מיטוואך, יח טבת תרפ"ח | Nr. 10/1305

אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 71-24. | Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 2471.

פּאָגראָם אין קישינעוו.

פיל יודען פערוואונדעט. - סטודענטען שיסען אויף פאָליציי.

בוקארעשט, 10. (יט"א טעלעגראַפיש). די רומענישע סטודענטען האָבען אין קישינעוו איינגעאָרדענט אַנטי-יודישע עקסצעסען. די יודישע דורכגעהער זענען מערדערליך געשלאָגען געוואָרען און פיל פון זיי זענען פערוואונדעט געוואָרען. די עקסצעסען האָבען זיך פערשפרייט אויך אויפ'ן באַהן-הויף

די פאָליציי, וועלכע האָט זיך אריינגעמישט און געשטערט די אומרוהער, איז בעגעגענט געוואָרען מיט רעוואָלווער-שאָסען. איינינגע פאָליציאַנטען זענען פערוואונדעט געוואָרען.

בוקארעשט, 10. (יט"א טעלעגראַפיש). אין מיליטערישען געריכט איז פאָרגעקומען דער פּראָצעס פון א צווייטער גרופּע סטודענטען, וואָס האָבען געמאַכט די פּאָגראָמען אין גרויס-וואַרדיין. 1 סטודענט איז פער'משפט געוואָרען צו 3 חדשים טורמע, 1 קעלנער — אויף 5 חדשים, איין שילער פון א האַנדעלס-שולע — אויף 20 טעג און א שניידער-געהילף — אויף 10 טעג.

100 גרובען-ארבייטער אפגעשניטען פון דער וועלט

ניו-יאָרק, 10 (ספ. טעל.) בעת דער קאַטאַסטראָפע אין די גרובענס פון „אינדוסטריעל קאהל קאָמפ." זענען 100 אַרבייטער אָפּגעשניטען געוואָרען פון דער וועלט אין דער טיף פון 600 מעטער. ס'זענען פאַרהאַן קנאַפּע האָפנונגען די אַרבייטער אָפּצוראַטעווען און מ'האָט מורא, אַז זיי וועלען דערשטיקט ווערען. די איבריגע 600 אַרבייטער איז געלונגען אַרויסצוראַטעווען.

טשיקאַגאָ, 10 (ספ. טעל.) פון גרובען פּיבאָדי אין ווערסט פראַנקפאָרט, וואו ס'איז פאָרגעקומען א גאַז-אויפרייס און שרפה, האָט מען אַרויסגענומען 22 קערפּערס פון אומגעקומענע אַרבייטער. די קערפערס זענען אינגאַנצען פערברענט, אַזוי אַז ס'איז זיי שווער צו דערקענען.

אינטערנאַציאָנאַלע אינטערווענץ

זאָל צווינגען ליטע צו אונטערהאַנדלען מיט פּוילען.

ווילנאַ, 10. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) פון קאָוונא איז מען מודיע: א גרויסען איינדרוק האָט דאָ געמאַכט די ידיעה, אַז אין די נאָהענטסטע טעג זאָל פאָרקומען אַן'אינטערנאַציאָנאַלע אינטערווענץ מיט'ן ציל צו בעוועגען ליטע אָנצוהויבען אונטערהאַנדלונגען מיט פּוילען.

אין קאָוונא ווערען פערשפרייט פּראָקלאַמאַציעס, וואָס רופען ליטע איינצושטעלען נאָרמאַלע בעציהונגען מיט פּוילען.

פּאַריז, 10. (ספ. טעל.) א רייהע בלעטער ווידמען אַרטיקלען דער ווידער אַקטועל-געוואָרענער פראַגע וועגען ווילנע. „זשורנאל דע דעבאַ" שרייבט, אַז וואַלדעמאַראַס מאַכט חוזק פון דער גאַנצער וועלט און אַז די ווילנער פּראַגע נעהמט ווידער אָן א געפעהרליכען כאַראַקטער, אַזוי אַז ס'איז דרינגענד נויטיג די אינטערווענץ פון פעלקער-בונד-ראַט

א שטיקעל סך-הכל פון באַרמאַט-פּראָצעס.

בערלין, 10. (אַטע) מאָרגען ווערט א יאָהר זינט ס'האָט זיך אָנגעהויבען דער בעריהמטער פּראָצעס פון די ברידער באַרמאַט. ביז איצט האָט מען אויסגעהערט 400 עדות און 50 עקספּערטען. די געריכטס-פערהאַנדלונגען האָבען פערנומען 158 טעג. די אַקטען פון פּראָצעס בעשטעהען פון 1070 טעקעס מיט דאָקומענטען. דער בעשולדיגונגס-אַקט פערנעהמט 780 זייטען. ביז איצט האָט דער פּראָצעס אָפּגעקאָסט 230 טויזענד מאַרק.

איטאַליען שטעלט צו געוועהר

פאַר די אומרוהיגע עלעמענטען אין אייראָפּע.

פּאַריז, 10. (ספ. טעל.) „עקאָ דע פּאַרי" איז מודיע, אַז אויף דער אָנפראַגע פון טשעכאָסלאָוואַקיען האָט די פּוילישע רעגירונג אָפּגעלייקענט, אַז זי זאָל האָבען אַריינגעפיהרט געוועהר פון איטאַליען.

ווי די פּרעסע גיט איבער, פערנעהמען זיך די איטאַליענישע געוועהר-פאַבריקען — מיט דער הסכמה פון מוסאָליני'ן — מיט צושטעלען געוועהר פאַר די אומרוהיגע עלעמענטען אין אייראָפּע. אַזוי זאָל מען אין סוף 1925 האָבען געשיקט פון איטאַליען 11 וואַגאָן האַרמאַטען און ביקסען פאַר די געהיימע נאַציאָנאַליסטישע אָרגאַניזאַציעס אין בייערן.

קאַטאַסטראָפאַלע שטורעמס

אין די שלעזישע בערג, אין די טאַטרעז, וואַלקען-ברוך ביי מאַגדעבורג.

ברעסלוי, 10 (ספ. טעל.) אין די שלעזישע בערג הערשט א געוואַלדיגער שטורעם, וועלכער רייסט אַראָפּ די דעכער פון די הייזער און קעהרט איבער די טעלעפאָן-סלופּעס. פיל אַלטע בוימער זענען אַרויסגעריסען געוואָרען מיט די וואורצלען. גלייכצייטיג האָט זיך אָנגעהויבען א קאַטאַסטראָפאַלע שניי-זאַווירוכע.

בערלין, 10 (ספ.טעל') אין דער אומגעגענד פון מאַגדעבורג איז געשעהן א געוואַלדיגער וואַלקען-ברוך. די גאַנצע סביבה געפינט זיך אונטער'ן וואַסער. אין איין דאָרף זענען דערטרונקען געוואָרען עטליכע הונדערט בהמות.

פּראָג, 10 (ספ. טעל.) דער שטורם וואָס האָט זיך אַריבערגעטראָגען איבער טשעכען, האָט זיך בעזונדערס געלאָזט פיהלען אין די טאַטרען-בערג. אַזאַ שטורעם געדענקט מען נישט זייט 42 יאָהר. די פלאַנצען אויף א גרויסען שטח אין די בערג זענען אינגאַנצען פערניכטעט. די טעלעגראַף-און טעלעפאָן-פערבינדונגען זענען איבערגעריסען.

געוו. סען. טרוסקער זאָל נישט קאַנדידירען.

צענטראַלער סוחרים-פעראיין אין וואַרשא מאַכט א רעגירונגס-פריינדליכען אַרויסטריט. — פּוילישער וואהל-בלאָק אין ביאַליסטאָק. — די קאַנדידאַטען פון דער רעגירונגס-ליסטע.

וואַרשאָ, 10 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) ווי מיר דערוויסען זיך, וועט ג. סענאַטאָר טרוסקער וואהרשיינליך נישט קאַנדידירען ביי די נאָהענטע וואהלען. דאָס איז דערפאַר, ווייל ער וויל נישט פערלאָזען דעם צענטער. סוחרים-פעראיין און פון דער אַנדערער זייט קאָן ער נישט מסכים זיין מיט דער מעהרהייט פון פעראיין, וועלכע איז פאַר'ן יודיש-נאַציאָנאַלען בלאָק, בעת ער, טרוסקער איז פאַר'ן בלאָק מיט די מינדערהייטען.

דאַגעגען ג. דעפּ. ווישליצקי געהט שוין פעסט מיט דער „אַגודה" און ער וויל זיך שוין ווענדען צום סוחרים-פעראיין וועגען אַסיגנירען געלד אויף דער וואַהל-קאַמפּאַניע.

מיר דערוויסען זיך ווייטער, אַז די פערוואַלטונג פון סוחרים-פעראיין גרייט צו אַן'אויפרוף, וועלכער וועט זיין א ליב-געזאַנג פאַר דער רעגירונג. אין אויפרוף וועט געזאָגט ווערען, אַז בעת אַלע פריהערדיגע רעגירונגען האָבען געהאַט אַן'אונגינסטיגע בעציהונג צום יודישען סוחרטום, איז די בעציהונג פון דער מאַי-רעגירונג נאָר א להיפוך'דיגע. יודישע פּאָסטולאַטען ווערען גענומען אין אַכט, און די רעגירונג שטערט נישט דער ענטוויקלונג פון יודישען האַנדעל. דער אויפרוף וועט אויסדריקען דעם גלויבען אין גוטען ווילען פון דער רעגירונג לגבי דעם יוד. סוחרטום.

*

ווי מיר דערוויסען זיך, איז נעכטען געוועזען אין וואַרשאָ ג. דעפּ. ד"ר רייך, וועלכער האָט אונטערהאַנדלט מיט ה' קירשבראָון מכח א בלאָק צווישען דער „אַגודה" און די גאַליציאַנער ציוניסטען.

ביאַליסטאָק. 10 (א. ח.) לויט דער איניציאַטיוו פון היגען וואָיעוואָדע איז פאָרגעקומען א פערזאַמלונג פון פאָרשטעהער פון פּאָליטישע און געזעלשאַפטליכע אָרגאַניזאַציעס, און ס'איז בעשלאָסען געוואָרען אונטערצושטיצען די רעגירונגס-ליסטע. צום רעגירונגס-בלאָק זענען צוגעטרעטען צ. א.: נ.פּ.ר., כ. ד., די קאָנסערוואַטיווען און דער פערבאַנד פון די גרויס-אינדוסטריעלער.

וואַרשאָ. 10 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) אויף דער מלוכה-ליסטע נומער 1 (אונפּאַרטייאישער וואהל-קאָמיטעט פאַר מיטאַרבייטען מיט דער רעגירונג) פיגורירען צ. א. פאָלגענדע קאַנדידאַטען: וויצע-פּרעמיער באַרטעל, מינ. טשעכאָוויטש, מינ. מיעדזשינסקי, קאָשטשאַלקאָווסקי (קלוב פּראַצי), פאָלאַקעוויטש (סטראָנ. כלאָפּסקיע), געוו. סענאַטאָר באָיקאָ, רעד, מאַריאַן דאָמבראָווסקי.

אויפפאָדערונג!

די לאָקאַטאָרקע פון צעגעלניאַנאַ 5, פרוי חי' ליפּשטיין איז שולדיג דירה-געלד פאַר 5 יאָהר און שוין זייט יולי 1927 האָב איך בעקומען אַנ'עקסמיסיע אויף איהר. נור ווילענדיג גוטווילליג אַדורכקומען, איז די זאַך איבערגעגעבען געוואָרען צו א שידס-געריכט, אין די פערזאָנען פון ה"ה מ. פלאַטא און ל. פוקאַטש, וועלכעס האָט גע'פסק'נט צו גונסטען פון פרוי ליפּשטיין אָנגענומען פון ביידע צדדים מיט א טערמין ביז צום X/15–1927, זאָל די דירה בעפרייט ווערען מיט אַלע איהרע מיט-איינוואוינער. מצד דעם ווירט איז דער פסק-דין אויסגעפיהרט, דאַגעגען האָט פרוי ליפּשטיין ביז'ן היינטיגען טאָג נישט געפונען פאַר נויטיג דעם פסק-דין אויסצופיהרען. דעם 10. יאַנואַר האָב איך צוגעשיקט איהר א התראה ע"י ר' יאָסעלע פיינער - נאָר אָהן רעזולטאַט.

דעריבער פאָדער איך אויף עפענטליך פרוי ליפּשטיין אויסצופיהרען דעם אויבענדערמאָנטען פסק-דין אין פערלויף פון 3 טאָג. אין נעגענפאַל, נעהם איך אַראָפּ פון זיך די גאַנצע פעראַנטוואָרטליכקייט פאַר די פאָלגען און וואָרען זי, אַז איך וועל זיין געצוואונגען די עקסמיסיע אַדורכצופיהרען.

383 י. גינזבורג, פערוואַלטער.

א הויזען און וועסט-נייער צו מענער-בעשטעלט זוכט אַרבייט. צו ערפאַהרען אין אַדמ. 374

א בוכבינדער-געהילף קאָן זיך מעלדען זיעלאַנאַ 27. 377

א קאַסע שראַנק צו פערקויפען צו ערפאַהרען אין אַדמ. פון דער צייטונג. 358

נאָך לאַנגע און שווערע ליידען איז נעכטען געשטאָרבען אין עלטער פון 72 יאָהר אונזער נישט-פערגעסענער פאָטער, ברודער און אָנקעל

נ. ע.

ברוך שלמה האָפמאַן

די לויה קומט פאַר היינט, מיטוואָך, 1 א זייגער מיטאָג פון טרויער-הויז ווסכאָדניאַ 33, וועגען וואָס עס טיילען מיט אין גרויס צער

384 די טיפטרויערנדע הינטערבליבענע.

נאָך לאַנגע און שווערע ליידען איז נעכטען געשטאָרבען אין עלטער פון 65 יאָהר מיין נישט-פערגעסענע פרוי, אונזער טייערע מוטער, שוויגערמוטער, שוועסטער, שוועגערין און גרויסמוטער

נ. ע. שרה אשת ר' יצחק צבי נ"י ניימאַן

די לוי' קומט פאַר היינט, מיטוואָך, 12 א זייגער מיטאָג פון טרויער-הויז, וואָלבאָרסקאַ 3, וועגען וואָס עס טיילען מיט אין גרויס צער

385 די טיפטרויערנדע הינטערבליבענע.

דער בירגער=קריג אין כינא זאל אינגיכען דאך געענדיגט ווערען.

לאָנדאָן. 10 (ספ. טעל.) „טיימס" איז מודיע פון פעקין: דער כינע- זישער פרעמיער האָט ערקלערט פאַר די זשורנאַליסטען, אַז אינגיכען וועט מסתם קומען צו אַ פערשטענדיגונג צווישען צפון- און דרום-כינאַ.ביידע צדדים זענען דערווייל געקומען צו אַ הסכם מכוח וואַפענשטילשטאַנד.

אמעריקא'ס אנטי-מלחמה-פארשלאג

די בעציהונג צו איהם מצד פראַנקרייך און ענגלאַנד.

פאַריז, 10 (אַטע) דער ענגלישער אַמבאַסאַדאָר אין פאַריז האָט אָפּגעהאַלטען אַ לענגערע קאָנפערענץ מיט בריאַנען מכח דעם פאָרשלאַג פון אַנ'אַנטי-מלחמה-אָפּמאַך, וועלכען ס'לעגען פאָר די פעראייניגטע שטאַטען, סיי ענגלאַנד סיי פראַנקרייך האַלטען, אַז דער פאָרשלאַג פון אַמעריקאַ געהט צו ווייט, ווייל ער פעראורטיילט יעדען קריג, אָהן אונטערשיד פון זיינע סיבות, בעת פראַנקרייך און ענגלאַנד זענען נאָר גע- גען אַנ'אָנגריפס-קריג.

„פטי פאַריזיען" האַלט, אַז דאָס אָנ- נעהמען פון אַמעריקאַ'ס פאָרשלאַג איז געגען פאַקט פון פעלקער-בונד, וועלכער ערלויבט נישט זיינע מיטגלידער אַרויס- צוטרעטען געגען קריג בכלל. אַזוי אַרום וועלען די אונטערהאַנדלונגען צווישען אַמעריקאַ און פראַנקרייך אָדער איבער- געריסען ווערען, אָדער עס וועט אויטאָ- מאַטיש אָנגענומען ווערען די פוילישע רעזאָלוציע, וואָס איז בעשטעטיגט גע- וואָרען דורך דער ליגע-סעסיע אין פאָ- ריגען יאָהר.

אונרוהען אין ליטע.

בערלין. 10 (ספ. טעל.) פון קאָוונאָ איז מען מודיע וועגען גרויסע אַרעסטען צווישען דער אָפּאָזיציע. עס זענען אַרעסטירט געוואָרען העכער 100 מאַן.

אין שאַוועל איז געקומען צו אַ גאַסען-דעמאָנסטראַציע, וועלכע איז צוטריבען געוואָרען דורך פאָליציי און מיליטער. די דעמאָנסטרירענדע אַרבייטס- לאָזע האָבען געפאָדערט געלד- און ברויט-אונטערשטיצונגען. מ'האָט פערהאַלטען עטליכע הונדערט פערזאָן.

א נייע גרויסע לופט-רייזע.

לאָנדאָן. 10 (אַטע) צוויי ענגלישע לופט-פליהער ניוואַלד און ווינצענט זענען נעכטען אַרויסגעפלויגען קיין סינגאַפאָר דורך מאַרסעל, נעאַפאָל, באַגדיזי- אַטען, איראַק, אינדיע. די פליהער האָבען ערקלערט, אַז די צוריקרייזע וועלען זיי מאַכען דורך כינע און רוסלאַנד.

צוויי מעמאָריאַלען וועגען אומזאַץ-שטייער

וואַרשאַ, (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) דער צענטראַלער סוחרים פעראיין האָט דערלאַנגט דער רעגירונג צוויי מעמאָריאַלען וועגען אומזאַץ-שטיי- ער. אין ערשטען מעמאָריאַל ווערט גע- בעטען, אַז די הורט-אונטערנעהמער, וואָס פיהרען נישט קיין פאָרמעלע בי- כער, זאָלען געניסען פון דיזעלבע הנחות, וואָס אין יאָהר 1926; אין צווייטען מעמאָריאַל ווערט אויסגע- דריקט דער וואונש, עס זאָלען אָפּגע- לעגט ווערען די חובות-צאָהלונגען פון אומזאַץ-שטייער פאַר'ן 4-טען קוואַרטאַל 1926.

קאנדידאטור פון הערבערט סעמועל.

לאָנדאָן, 10 (יט"א, טעלעגראַפיש) די ליבעראַלען שטעלען אַרויס אין קרייז טשאַבין די קאַנדידאַטור פון געוועזע- נעם נציב העליון סער הערבערט סע- מועל.

אליודישער פערבאנד אין רומעניען.

בוקאַרעשט, 10 (יט"א, טעלע- גראַפיש). דאָ קומען פאָר בעראַטונ- גען פון דער יודישער בעפעלקערונג פון בוקאָווינאָ בעסאַראַביען, אַלט-רו- מעניען וועגען שאַפען אַ יודישען פער- באַנד פון גאַנץ רומעניען.

ביז איצט איז שוין געוואָרען גע- שאַפען אַ זעלבסטשטענדיגער פערבאַנד פון די יודען אין בוקאָווינאָ.

ערשטע אמעריקאנער טורים= טען אין ארץ=ישראל.

חיפה, (י.ט.א.) די טעג איז אָנגע- קומען אין חיפה'ער פאָרט די שיף „עמ- פרעס אָף אויסטראַליע" מיט 387 אַמע- ריקאַנער טוריסטען. די פּאַסאַזשירען זע- נען גלייך אָפּגעפאָהרען קיין ירושלים.

בעשעדיגט דעם קבר פון דער מוטער רחל.

ירושלים, 10 (יט"א טעלעגראַ- פיש). דאָס קבר פון דער מוטער רחל איז דורך אומבעקאַנטע בעשעדיגט-גע- וואָרען. די טרעפ ביים אריינגאַנג זענען צובראָכען. די שולדיגע זענען נישט ענט- דעקט געוואָרען.

די פאָליציי פיהרט אַנ'אויספאָרשונג.

געשטארבען דרייפוס'עס א פערטיידיגער.

שטראַסבורג, 10 (יט"א, טע- לעגראַפיש). דאָ איז געשטאָרבען אין עלטער פון 73 יאָהר דער בעקאַנטער כלל-טוער לואי לעבלוא, וועלכער איז בשעתו אַרויסגעטראָגען אַלס פערטיידי- גער פון אַלפרעד דרייפוס.

אנ'אלטע, זעהר אלטע געשיכטע.

בעזייטיגט יודישע אנגעשטעלטע פון קאוונער שטאט= פערוואַלטונג.

קאָוונע. (י.ט.א.) לויט אַ פעראָרד- נונג פון דער רעגירונג זענען אָבגעזאָגט געוואָרען פון זייערע אַמטען עלף יו- דישע אָנגעשטעלטע פון דער קאָוונער שטאָט-פערוואַלטונג. דער אָפיציעלער מאָטיוו פון אָבזאָג איז, אַז זיי קענען נישט קיין ליטוויש. צווישען די אָבגע- זאָגטע געפינען זיך אָבער דוקא אַזעלכע פערזאָנען, וואָס קענען די ליטווישע שפראַך גלענצענד. איינער פון די ענט- זאָגטע, דער ביז-איצטיגער יוריס-קאָנסו- לאַט פון דער שטאָט-פערוואַלטונג, דער 62-יעהריגער אַדוואָקאַט ציפּאַקאָווסקי איז אַ גוטער ליטווישער רעדנער.

די אמת'ע סיבה פון אָבזאָגען די יו- דישע אָנגעשטעלטע איז, ווייל מען וויל צונעהמען אויף זייער אָרט ליטווינער. בסך-הכל זענען אין קאָוונער שטאָט- פערוואַלטונג געווען 14 יודישע אָנגע- שטעלטע אויף 255 נישט יודישע. שטאָטישע שטייערן צאָהלען יודען קרוב 80 פראָצענט פון אַלגעמיינעם סכום שטייערן.

אנ'ענגלישע מיסיאנערען-צייטשריפט

וועגען דער פאליטישער לאַגע אין ארץ=ישראל.

לאָנדאָן, (יט"א) דער יאַנואַר-נו- מער פון דער „אינטערנייישעל רעוויאָ- נאָוו מיסיאָן", וועלכע ערשיינט אין לאָנ- דאָן איז אין גאַנצען געווידמעט דעם פאָרשטעהענדעס אינטערנאַציאָנאַלען מי- סיאָנערען-קאָנגרעס, וועלכער וועט פאָרי קומען פון 24-טען מערץ ביז'ן 8-טען אַפּריל אין ירושלים.

אין דעם איבערזיכט-אַרטיקעל וועגען די פערשידענע לענדער, שרייבט די צייטשריפט בנוגע דער פאָליטישער לאַ- גע אין ארץ-ישראל פאָלגענדעס: „די רע- גירונג איז נאָך אַלץ געצוואונגען צו פערוואַלטען דאָס לאַנד אָהן דער אַראַ- בישער מיטאַרבייט. אָבער די פּאָליטי- שע לאַגע בעסערט זיך און עס איז פאַר- האַן איצט פיל וועניגער אונצופרידענ- הייט. ווי אַ יאָהר אָדער צוויי צוריק. הגם דער פאַלעסטינער אַראַבישער קאָנ- גרעס האָט זיך געווענדעט אין אַפּריל 1927 מיט אַ פעטיציע צו דער שטענ- דיגער מאַנדאַט-קאָמיסיע, אין וועלכער ער בעקלאָגט זיך אויף אַנ'איבערגעטרי- בענער איינוואַנדערונג פון יודען, דאָך ווי עס קען פעסטשטעלען אַנ'אויפמערק- זאַמער בעאָבאַכטער, איז שוין כמעט דערגרייכט דער צושטאַנד פון אַ געגענ- זייטיגען טאָלערירען זיך אַראַבער און יודען. דער אַראַבער געפינט, אַז ער האָט קיין זאַך נישט צו פערלירען און פיל צו געווינען דורך דעם אַלגעמיינעם אויפבליהען פון לאַנד אַ דאַנק דעם יו- דישען קאָלאָניסט.

אין יוני א זיצונג פון דער מאנדאט-קאמיסיע.

גענף. (י.ט.א.) אין חודש יוני 1928 וועט פאָרקומען די 13-טע סעסיע פון דער פעלקערבונד-מאַנדאַט-קאָמיסיע. אויף דער דאָזיגער סעסיע וועט אויך בעהאַנדעלט ווערען דער בעריכט פון דער ענגלישער רעגירונג איבער דער פערוואַלטונג פון ארץ-ישראל פאַר'ן יאָהר 1927.

ערשטער געגענזייטיגער הילפס-פעראיין

„גמילת חסדים" בײ דעם גרינעם מאַרק 7

דערמיט מאַכען מיר בעקאַנט, אַז זונטאַג, פ' וארא (דעם 15. יאַנואַר ד. י. 4 אַ זייגער נאָכמיטאָג קומט פאָר די

אלגעמיינע יערליכע פערזאמלונג

אין אונזער אייגענעם לאָקאַל מיט פאָלגענדער טאָג-אָרדנונג:

1) ערעפנונג; 2) וואַהל פון אַ פאָרזיצענדען מיט בייזיצענדע; 3) בעריכט פון טעטיגקייט אין קאַסע פון פערגאַנגענעם יאָהר; 4) בעשטעטיגען דעם בודזשעט אויף 1928; 5) וואַהלען פון אַ פערוואַלטונג און רעוויזיאָנס-קאָמיסיע; 6) פרייע פאָרשלאָגען. די פערוואַלטונג.

בעמערקונג: ביי אַ נישט גענוגענדע צאָהל ערשיינטע מיטגלידער, קומט פאָר די פער- זאַמלונג צום 2-טען טערמין פונקטליך 6 אין אָווענד.

378

Dr ADAM GROSGLIK

Al. Kościuszki 27, tel. 51-78.

הויט און ווענערישע קראַנקהייטען און ליבעס-חיל אויגען. נעמט אָן פון 4—7 אין אָוונד.

AKUSZERKA

G. SALIMONOWA

Szkolna 12

נעהמט אָן געבורטען.

מיר אונטערגעשריבענע בעקער=מייסטער

מיטגלידער פון בעקער-מייסטער-פעראיין פאמארסקא 15

ערקלערען, אַז מיר טרעטען אַרויס פון בעקער=מייסטער=פעראיין פאַמאַרסקאַ 15, ווייל די פערוואַלטונג האָט זיך געשטעלט אַלס ציל אונז צו רואינירען און דאָס האָט געבראַכט צו די לעצטע טרויעריגע געשע- העניש אין די רייהען פון די יודישע בעקער-מייסטער.

גאָלדבערג מאיר, זילבערבערג הערשל, קירשבוים ח., פאַטעיעווסקי א., יאַקובאָוויטש א., פינגערהוט מ., יעלין מ., לאַסטמאַן משה,

ווײנבערג נח, פינגערהוט ל. וו., שקלאַרז בנימין, קופערמינץ מענדל, וויינבערג וו. י., גאָלדבערג פנחס, צווייליך קלמן, זעליגמאַן עזרא,

קופערמינץ שלמה, ראָזענטאַל י., הערשליקאָוויץ ל., קאַלב זלמן, אַבראַמאָוויץ ישראל, מיצענמאַכער שלמה, קאָניאַרסקי שמשון, קליין רפאל, ווילנער איטשע.

381

דערמיט מאַך איך בעקאַנט דער געעהרטער קונדשאַפט, אַז פון דעם 1. יאַנואַר ד. י., אַז נאָכ'ן סעפּאַרירען זיך מיט דער פירמע גאַלעווסקי און ראַק, פיהר איך ווייטער די אונטערנעהמונג פון

אינזשיניערישע עלעקטרא-מעכאנישע ארבייטען

און רעפּעראַטור=ווערקשטעלען

אויף זאוואדזקא 12 טעל. 14-11

אָפּטיילונג אין פאַביאַניץ, קילינסקיעגאָ 3.

איך עמפּפעהל מיך ווייטער דער געעהרטער קונדשאַפט

Maurycy RAK

כ'פיהר אויס איינריכטונגען פון קראַפט, ליכט, ווי אויך רעפּאַראַ- טורען פון מאָטאָרען, דינאַמאָ-מאַשינען א. אז. וו.

אליכם אישים אקרא וקולי אל בני אדם!!!

בצדק כל אמרי פי ואין בהם נפתל ועקש

אויב איהר ווילט ערלעדיגען אייערע אָנגעוועהטאַגטע ענינים, זאָלסטו קומען צו לויפען אין ביוראָ

17 פעטריקאווער 17

2-טען הויף, פאַרטער, דורכגאַנג זאַכאַדניאַ 52, וואו ס'ווערט ערלעדיגט און געשריבען אַלערליי ביטעס לויט'ן אוסטאַוו, קלאַוזולעס און זאַ- בעזפּיעטשעניעס אויף אַלע שטעט אין פוילען, אַפּעלאַציעס, אָפּאָזיציעס, אדוואַלאַניעס, רעקורסען וועגען פעסער אין קאָמיסאַריאַט- רזשאָנדו, ביטעס וועגען דירה איקאורזשאַנד-ראָזיעמ- טשי און אין אַלע פּאָליציי-בעצירקען, אַקטען= אינטערציזיעס, אַקטען דאַראָוויזנעס. קאַרנע ספּראַוועס. ווי אויך איבערזעצונגען אין אַלע שפּראַכען.

ספּעציאַליסט פון שותפות-אַקטען.

רעכט-קאָנסולענט י. מאַנעלאַ, פעטריקאָווער 17, זאַכאַדניאַ 52.

פאָדערט איבעראַל נאָר די פאַ- טענטירטע

פעלד-בעטען

Palma-Patent פּרועהן מיט דער פאַבריקס-מאַרקע

פאַר וועלכע מיר גאַראַנטירען אויף 3 יאָהר שטענדיג אויף לאַגער אין אַ גרויסען אויסוואַהל: ניקעל-בעטען, ניקעל-קינדער-בעטען, טיש-בע- טען, אַמעריקאַנקעס קינדער-וועגעלעך, קינ- דער-בענקעלעך אויף רעדלעך ווי אויך מעטאַל-מעב.

מאטראצען געבעטע, שאַמאַ- ווע און האָלאַנדיסקע

קאזעטקעס און טאפטשאנעס.

בעמ.: בעטלעך מיט וועגעלעך אויס אדער גרוין 17 זל., פאַלמאַ-בעטלעך 14 זל.

רעעלע בעהאַנדלונג. פאַבריקס-פרייזען.

הורט. זעמטליכע רעפאַראַטורען. דעטייל.

לאדז, פולנאָצנאַ 24, טעלעפאָן 85-31.

די פּרעזידענטען־וואַהלען אין אמעריקא.

די קאַנדידאַטען פון דער רעפּובליקאַנישער און דעמאָקראַטישער פּאַרטיי.

(קאָרעספּאָנדענץ פון ניו־יאָרק).

הגם די פּרעזידענטען־וואַהלען אין די פּעראייניגטע שטאַטען דאַרפען פאָרקומען ערשט אין אַ 10 חדשים אַרום, איז שוין אָבער די ערשטע פּאָרוואַהל־קאַמפּאַניע אין פולען גאַנג. די קאַנדידאַטען פון די צוויי גרויסע אַמעריקאַנער פּאָליטישע פּאַרטייען—דער רעפּובליקאַנישער און דעמאָקראַטישער—זענען נאָך נישט אָנגעמערקט אויף די פּאַרטיי־קאָנגרעסען, אָבער פּאַמעלעך צייכנען זיך אַרויס די פיגורען פון די בעליבטע פּאַרטיי־פיהרער.

אין די רייהען פון דער רעפּובליקאַנישער פּאַרטיי, וועלכע געפינט זיך איצט ביי דער מאַכט, טרעט אַרויס אויפ'ן ערשטען פּלאַן די פיגור פון דעם האַנדעלס־מיניסטער ג. ק. הובער, וועלכער שפּילט אַ גרויסע ראָלע אין קאַבינעט פון פּרעזידענט קולידזש. נאָכדעם ווי דער פּרעזידענט קולידזש האָט זיך קאַטעגאָריש אָפּגעזאָגט אַרויסצושטעלען זיין קאַנדידאַטור צו די קינפטיגע וואַהלען און דער געוועזענער אויסערן־מיניסטער און רעפּובליקאַנישער בעגנער פון דעם פּערשטאָרבענעם פּרעזידענט וואוּדראָ ווילסאָן בעת די לעצטע פּרעזידענטען־וואַהלען—יוהז האָט זיך אויך קאַטעגאָריש אָפּגעזאָגט צו קאַנדידאַטירען אויף דער רעפּובליקאַנישער ליסטע פון 1928—האָבען זיך אַלע אויגען געווענדעט צום האַנדעלס־מיניסטער הובער ווי צו דעם פּאָפּולערסטען מענשען אין דער גרופּע פון די אָנפיהרער אין דער רעפּובליקאַנישער פּאַרטיי און צווישען די מיניסטאָרען אין קולידזש'ס קאַבינעט.

הובער'ס קאַנדידאַטור איז אין פּערגלייך מיט אַנדערע קאַנדידאַטורען נאָך אין דער גוטער לאַגע, וואָס ער איז פּאָפּולער נישט נאָר אין די פּעראייניגטע שטאַטען, נאָר ער האָט אַ וועלט־נאָמען, ער האָט זיך בעריהמט געמאַכט אַלס שפּייזער פון אייראָפּע אין די נאָך־מלחמה־יאָהרען.

ווען אַמעריקא איז אין 1917 אריינגעטרעטען אין דער מלחמה אויף דער זייט פון דער אַנטאַנטע, האָט הובער בעקומען די אויפגאַבע צו אָרגאַניזירען די פּראָוויאַנטירונג פון דער טעטיגער אַרמעע. נאָכ'ן שליסען דעם שלום איז הובער געשטאַנען בראש פון דעם וואָהלטעטיגען קאָמיטעט „אַרא"—דער נאָמען איז געווען בעוואוסט נישט נאָר אין אייראָפּע, נאָר אויך אין אַזיען. ווען עס איז געקומען אויף רוסלאַנד דאָס הונגער־יאָהר 1922—23 יאָהר האָט די ברייטע פילאַנטראָפּישע אַרבייט אונטער דער לייטונג פון הובער'ן געראַטעוועט פון הונגער־טויט הונדערטער־טויזענדער מענשען פון וואָלגא־קאַנט.

דער קאַנדידאַט פון דער דעמאָקראַטישער פּאַרטיי, הובער'ס געגנער, זאָל זיין דער גובערנאַטאָר פון שטאַט ניו־יאָרק א. ע. סמיט, וועלכער איז אויף זיין אַמט שוין עטליכע מאָל איבערגעוועהלט געוואָרען און וועלכער האָט בעת די לעצטע וואַהלען בעזיגט רוזוועלטס רעפּובליקאַנער קאַנדידאַט. סמיט איז אין פולען זין פון וואָרט אַ קינד פון ניו־יאָרק. אַ זוהן פון אָרימע עלטערען, האָט ער נאָך אַלס קינד אַליין געדאַרפט פּערדינען זיין ברויט אויפ'ן פולטאָנער פיש־מאַרק. זיין גאַנצע פּאָליטישע קאַריערע האָט ער צו פּערדאַנקען זיין אייגענער אונערמידליכער אַרבייט אין דער ניו־יאָרקער זעלבסטפּערוואַלטונג, וואו ער האָט פּערנומען אַ גאַנצע רייה פּאָסטענס ביז צום אַמט פון ניו־יאָרקער שטאַט־פּרעזידענט. אין 1919 איז ער געוועהלט געוואָרען אַלס גובערנאַטאָר פון ניו־יאָרק און פון דאַמאָלס אָן שטענדיג איבערגעוועהלט געוואָרען, בעת אַלע גובערנאַטאָרען־וואַהלען, דערביי האָבען איהם בעזונדערס געשטיצט די פּראָוויִנץ־שטימען און דער בעוואוסטער „טעמאַני־האָל", וועלכער האָט נאָך נישט פּערלוירען זיין ווירקונג אויף די וועהלער פון ניו־יאָרק. סמיט איז אַ קאַטאָליק און אַן אָנהענגער פון אָראָפּנעהמען דעם פּערבאָט צו פּערקויפען אַלקאָהאָל.

דער אומשטאַנד, וואָס קולידזש, ווי אויך יוהז האָבען זיך אָפּגעזאָגט אַרויסצושטעלען זייערע קאַנדידאַטורען, שטעלט די וואַהל־קאַמפּאַניע אין אַ נאָך גרעסערער אָפּהענגיגקייט פון די צענטראַלע שטאַטען און פון דעם וויטען מערב. סיי קולידזש, סיי יוהז זענען „מזרח־מענשען" און אַ מזרח־קאַנדידאַט איז נישט פּאָפּולער, נישט נאָר אין מערב־טייל, נאָר אויך אין די שטאַטען, וואָס ליגען אין דעם מיסיסיפּי־טייל. אויב דער רעפּובליקאַנישער פּאַרטיי וועט זיך איינגעבען אויסצוגעפינען אַ קאַנדידאַט, וועלכער וועט זיין פּאָפּולער סיי אין צענטער, סיי אין מערב, און אַזעלכער איז אָהן ספק הובער, אַ געבוירענער אין אינדיאַנע, וועלכער האָט אַ סך געאַרבייט אַלס באַרג־אינזשינער אין די באַרג־אונטערנעהמונגען פון די מערב־שטאַטען, וועלען די שטימען פון מערב און צענטער אונטערהאַלטען די קאַנדידאַטור פון די רעפּובליקאַנער.

און פון דער צווייטער זייט קען סמיט'ען אַלס דעמאָקראַטישען קאַנדידאַט ערנסט שטערען זיין קאַטוילישער גלויבען אין די פּראָטעסטאַנטישע שטאַטען. דער דעמאָקראַטישער קאַנדידאַט רעכענט אָבער צו געווינען די סימפּאַטיע פון די וועהלער דורך קריטיק, דען די פּאָליטיק פון דער רעפּובליקאַנישער פּאַרטיי, האָט נישט ווייניג זינד אָנגעקליבען אויף איהר געוויסען אין משך פון די 8 יאָהר, פון זינט זי שטעהט ביי דער מאַכט.

די סקאַנדאַליעזע פּראָצעסען געגען מיניסטאָרען, וועלכע זענען געווען בעשולדיגט אין כאַבאַר־נעהמען, דער בעריהמטער פּראָצעס פון סאַקאָ און וואַנצעטי, וועלכער האָט געווענדעט די אויפמערקזאַמקייט פון דער גאַנצער וועלט אויף דער נישט פּאָלקאָמענקייט פון דער אַמעריקאַנישער קרימינעלער־געזעצגעבונג—דאָס אַלץ וועט צונוצקומען דעם דעמאָקראַטישען קאַנדידאַט בעת די פּרעזידענטען־וואַהלען. נישט אומזיסט האָט זיך סמיט פלוצים ערקלערט אַלס ספּעציאַליסט־קרימינאַליסט. ער האָט זיך ערקלערט אַלס אָנהענגער פון דער לעהרע, אַז עס זענען נישטאָ קיין פּערברעכער, נאָר קראַנקע מענשען, און אַז דעם גורל פון פּערברעכער דאַרפען ענטשיידען נישט קיין ריכטער, נאָר אַ קאָמיטעט פון עקספּערטען, וועלכער בעשטעהט פון דאָקטוירים־פּסיכיאַטאָרען. עס איז קיין ספק נישט, אַז דער אומגליקליכער פּראָצעס פון סאַקאָ־וואַנצעטי וועט שפּילען אַ בעדייטענדע ראָלע ביי די פּרעזידענטען־וואַהלען און אַז די דעמאָקראַטען וועלען ברייט אויסנוצען דעם פעהלער פון גובערנאַטאָר פולער.

סיי די דעמאָקראַטען, סיי די רעפּובליקאַנער גרייטען זיך טיכטיג צו די קינפטיגע וואַהלען, און אויף די נאַציאָנאַלע צוזאַמענפאָהרען פון די פּאַרטייען, וועלכע דאַרפען איינגיכען פאָרקומען, דאַרפען ערשט ענטגילטיג בעשטימט ווערען די קאַנדידאַטען פון אַ רעפּובליקאַנישען און דעמאָקראַטישען פּאָרשטעהער אויפ'ן פּרעזידענט־פּאָסטען פון די פּעראייניגטע שטאַטען.

פ. נ.

סוחר, שפּעקולאַנט און אַנטיסעמיט.

די טרויעריגע קאַריערע פון געוועזענעם עסטרייכישען אויסערן־מיניסטער טשערנין.

יעדער וועט זיך געניי דערמאָהנען אין דעם עסטרייכישען אויסערן־מיניסטער גראַף טשערנין, וועלכער האָט געהערשט בשעת דער וועלט־מלחמה מיט דער עסטרייך־אונגאַרישער מאָנאַרכיע און איהרע אונטערטאַנען.

אָט דער גרויסער אַריסטאָקראַט און מלוכה־מאַן איז איצט געוואָרען אַ שרייבער. אָבער כדי זיין שרייבען זאָל אָננעהמען, האָט ער זיך גענומען צו אַ גאַר גאַנגבאַר אַרטיקעל, צו אַנטיסעמיטישע פּאַמפלעטען. ער האָט זיך פּערנומען צו ווערען דער ליטעראַט פאַר די מעשים פון היטלער, לודענדאָרף, און פון די אונגאַרישע און רומענישע פּאָגראָמטשיקעס. און אָט הערט, וואָס דער אַריסטאָקראַטישער פּובליציסט דערצעהלט;

ער איז געפאָהרען — שרייבט ער— אויף דער שיף און אין דעם ברעג פון טאַנגאַ האָט ער אַ פיש געזעהען, וואָס איז אַ מעטער לאַנג, אַ מעטער ברייט און ענהליך צו אַ גרויסען טעלער. דער דאָזיגער אַנטיפּאַטישער פיש (זון־פיש) איז פולשטענדיג ענהליך צו די יודישע קריגס־געווינער, ווייל ער האָט אַזאַ קרומע נאָז, אַ מויל מיט פונקט אַזעלכע גראָבע ליפּען ווי די יודען... דאָס, וואָס ער האָט זיך אַזוי לייכט געקאָנט שיידען פון וויען האָט איהם געהאָלפען דער פאַקט, וואָס איבער וויען האָבען זיך אָט די דאָזיגע עקלהאַפטע ברואים אַרומגעדרעהט.

איין זאַך חידושט אונזער ניי־געבאַקענעם אַריסטאָקראַטיש־אַנטיסעמיטישען שריפטשטעלער: דער שיף קאַפּיטאַן פון דער שיף האָט איהם ערקלערט, אַז דער פיש איז אַ גאַרישער פיש און ווי קומט עס, אַז דאָס דאָזיגע ים בעשפּעניש וואָס איז ווי איין טראָפּען בלוט ענהליך צו די יודישע קריגס־געווינער פון וויען, בערלין, פּאַריז און לאָנדאָן, זאָל קיין שכל נישט האָבען, בשעת זיי האָבען אַזוי פיל שכל געהאַט אויסצוזויגען דאָס בלוט פון די קריסטען בעת דער וועלט־מלחמה. זיי האָבען די גויים און שיצענגראָבען געשיקט, כדי זיך דאָ אויף זייער חשבון אָנצופּיהלען די קעשענעס. נישט די אַנטאַנט האָט דעם קריג געוואונען, נור די יודען פון גאָר דער וועלט.

כדאי אָבער צו וויסען וואָס אונזער פריץ איז ערשט היינט געוואָרען אין כעס אויף די יודען אַזוי פלוצלינג, ער דערמאָהנט אין קריג־חטאים, בשעת מיר האַלטען שוין 10 יאָהר נאָכ'ן וועלט־קריג, איז כדאי זיך צו בעקענען מיט דער בעשעפטיגונג פון הערן טשערנין בשעת און נאָך דער וועלט־מלחמה.

צוויי יאָהר נאָך דער מלחמה האָט טשערנין זיך צוריק גענומען צו זיין אַלט פאַך, צו פּאָליטיק און האָט נישט אַזוי גיך געוואָלט ווערען אַ שרייבער. ער האָט אַרויסגעשטעלט זיין קאַנדידאַטור צום עסטרייכישען פּאַרלאַמענט אין ווינער יודישער פּערטעל, אין קאַי־פּערטעל, נאָכדעם ווי אַלע עסטרייכישע פּאַרטייען האָבען איהם געוויזען די טיר, כאָטש ער האָט זיך געפּרובט צו זיי צוצושמייכלען. די יודישע הענדלער, סוחרים און אַגענטען זענען טאַקי געווען אַזוי נאַריש ווי די זון־פיש, צו וועלכען זייער פּאַרלאַמענט־קאַנדידאַט פּערגלייכט זיי און האָבען איהם טאַקי געוועהלט. פּערשטעהט זיך, אַז בשעת דער וואַהל־תקופה האָט זיי דער אַדעליגער קאַנדידאַט געקושט ממש אין די פיס און זיך מיט זיי גאָר נישט געשעהמט. פּערשטעהט זיך אָבער אויך, אַז נאָך דעם, ווי ער האָט בעקומען דאָס בענקעל איז ער געוואָרען אויס גוטער פריינד און אָנגעהויבען זיינע וועהלער רודפן מיט די גרעסטע אַנטיסעמיטישע מיטלען. און ווען די זון־פיש בצורת אדם האָבען איהם ביי די צווייטע וואַהלען צום פּאַרלאַמענט נישט געוואָלט וועהלען און קיין אַנדערע בעלנים אַלס וואַהל־פּיה זענען נישט געווען, האָט זיך אונזער העלד גענומען צו שרייבעריי און אַזוי ווי אַנטיסעמיטיזם איז זיין געליבט טעמע און אויך אַ סחורה אין היינטיגע צייטען, האָט ער זיך געוואָרפען אויף דעם געביט.

כאַראַקטעריסטיש איז אָבער די אונפּערשעהמטקייט פון אַ אַריסטאָקראַטישען מסור. טשערנין איז געווען עסטרייכישער געזאַנדטער אין בוקאַרעשט בשעת דער מלחמה און מען געדענקט היינט גאַנץ גוט די הונגער־נויט אין עסטרייך אין דער דאָזיגער צייט, דעמאָלט האָט ער זיך אָנגעפּולט זיינע קעשענעס אַלס אַגענט ביי די יודישע סוחרים, וואָס האָבען געקויפט אין רומעניען לעבענס־מיטעל פאַר עסטרייך. די גרויסע רווחים פון די לעבענס־מיטלען וואָס דער ה' קאָנסול־אַגענט האָט פאַר זיך פּערלאַנגט און בעקומען האָבען די לעבענס־מיטלען שטאַרק פּערטייערט.

דערזעלבער טשערנין האָט נאָך דער וועלט־מלחמה אָנגעהויבען צו מעקלען צווישען יודישע סוחרים און איז געוואָרען אַ „שיבער". אין אָנהויב האָט ער צוזאַמענגעבראַכט די געזעלשאַפט פון אויסלענדער אָפּצוקויפען ביליג הייזער אין דייטשלאַנד. פאַר דינגען דער דאָזיגער געזעלשאַפט האָט ער בעקומען מעקלעריי 10 מיליאָן שילינג און זיצט נאָך ביז היינט אין פּערוואַלטונגס־ראַט פון דער דאָזיגער געזעלשאַפט צוזאַמען מיט בלויז יודישע „זון־פיש"... מען האָט איהם דערפאַר אַזוי גוט בעצאָהלט, ווייל ער אַלס אַדעליגער האָט געמעגט טון אַזעלכע זאַכען פאַר דער געזעלשאַפט, פאַר וועלכע אַ פשוט'ער בשר־ודם וואָלט געגאַנגען אין תפיסה אריין.

שפּעטער איז זיין עקסעלענץ געוואָהר געוואָרען, אַז היפּאָטעקען אויף הייזער פון פאַר'ן קריג וועלען בעקומען דורכ'ן אַרויסגעבען אַ ספּעציעל געזעץ דערייבער אַ הויכען ווערט. ער האָט זיך דערפאַר אַ שטאַרקען נעהם געטון צו דעם דאָזיגען עסק בשותפות מיט יודישע „זון־פיש" און געקויפט היפּאָטעקען אויף הייזער פאַר אַ שפּאָט געלט. ער האָט איינגעריכטעט אַ „סאַלאָן" אין בערלין, וואָס איז געפיהרט געוואָרען פון אַ משומדת'טע און דאָרט האָט ער אריינגעבראַכט די נארישע און פּעראָרימטע „יצקעס" און ביי זיי אויסגעשווינדעלט היפּאָטעקען־חובות פאַר אַ שיבוש.

צו זיין אַרבייט האָט ער אויך בענוצט צוויי עסטרייכישע ערצהערצאָגען, וואָס האָבען געאַרבייט אין האָלענדישע און שפּאַנישע האָלץ־געשעפטען. זיי פּלעגט ער אָבער אָפּקומען מיט שיהו ופיהו און דאָס געלד האָט טאַקי בעקומען דער גראַף, מיניסטער, געזאַנדטער טשערנין. ווען זיינע יודישע שותפים האָבען איהם אַמאָל ערקלערט, אַז ער „בערויבט" זיי און, אַז עס קומט איהם נישט אַזוי פיל געלט, וויפיל ער וויל, האָט ער זיי געדראָהט מיט מסירות.

ווער איז אַלזאָ דער זון־פיש און ווער דער אַדעליגער?

קולטורלאָזיגקייט.

רומעניען — ארץ־ישראל...

ווייזט אויס, אַז מיר האָבען נאָך ווייניג צרות אויסצושטעהן פון רומעניען, אונגאַרן א. אַ. „נומערוס־קלויזוס"־לענדער — ברענגט אונז די יודישע טעלעגראַפען־אַגענטור אַ צולאַג — אַ ידיעה פון ירושלים, אַז דער „גדוד מגיני השפה" (אַזאַ מין משונה'דיגע אינסטיטוציע) האָט פּערעפענטליכט אַ שאַרפען אויפרוף געגען דער געפּלאַנטער קאַטעדרע פון יודיש אין דעם ירושלים'ער העברעאישען אוניווערזיטעט. אויך צווישען די סטודענטען פון אוניווערזיטעט האָט זיך אָנגעהויבען אַ בעוועגונג געגען דער קאַטעדרע, און אַ טייל סטודענטען האַלט, אַז מען דאַרף אָננעהמען געגען דער דאָזיגער קאַטעדרע די שאַרפסטע מיטלען, נישט אויסשליסענדיג אַ שטרייק...

אָט אַזאַ „בשורה טובה" בעקומען מיר אין אָנהויב 1928 פון א"י, און דאָס בלוט קומט אין קאָפּ אריין פאַר חרפה און צאָרן, וואָס מענשען, נישט קיין אַנאַלפאַבעטען, מענשען מיט קולטור־אַמביציעס, מיט פעהיגקייטען אויף זעלבסטאָפּפערונג קאָנען זיין אַזוי אומפערשעמט פּערבלענדט און פּערגאַרישט, אַז זיי פּערשטעהען נישט ס'אַרע עולה זיי בעגעהען געגען פאָלק און קולטור, סאַראַ באַרבאַרישקייט עס פיהרט אָן מיט זייער אומפּערצייליכער האַנדלונג.

מיר וועלען זיך שוין נישט אריינלאָזען אין דער קלאָהרער פראַגע, וועלכער שפּראַך אונזערער עס געהער די בכורה און עקזיסטענץ־בערעכטיגונג; (דאָס האָט דאָך אונז שוין זעהר ווייט פּערפיהרט!) מיר וועלען נישט אַוועקשטעלען אויף אַ האַרבען אופן די פראַגע, צי עקזיסטירט פּאַקטיש אַ העברעאישער אוניווערזיטעט, אָטאָ טאַקי פשוט כפשוטא אַזאַ ווירדיגע בכבוד'ע אינסטיטוציע, וואָס מעג טראָגען דעם דאָזיגען נאָמען; מיר וועלען נישט שטעלען אונטער אַ פראַגע־צייכען נאָך אַ סך און אַ סך פּראָבלעמאַטישע קיום־האומה־ענינים, נאָר לאָמיר אָננעהמען, אַז ס'איז יאָ דאָ אַ לעבענס־נויטיגע העברעאישע שפּראַך און טאַקי אויך אַ העברעאישער אוניווערזיטעט, טאָ צי איז נישט דערלאָזבאַר, אַז אין איהם זאָל זיין אַ קאַטעדרע פאַר יודיש, וואָס איז דאָך בלתי שום ספק „געווען" אַ היבשע תקופה אין דעם יודישען לעבען?...

פונקט. ווי ס'וואָלט נישט געווען קיין עולה, ווען, לאָמיר זאָגען, אין דער פּאַריזער סאָרבאָנע זאָל זיין אַ קאַטעדרע פאַר דעם פּראָוואַנסאַלישען דיאַלעקט, פאַר דער שפּראַך פון דעם דיכטער מיסטראַל...

לאָמיר אָבער נישט שאַפען קיין בייז בלוט: אַז זיי איז נישט ליב, איז אונז אודאי נישט ניחא.

דער שטאָלץ און כבוד פון אונזער לעבעדיג יודיש דערלויבט אונז אויף גרויסמוטיגקייט, און מיט'ן געלד, וואָס איז בעשטימט פאַר דער יודישער קאַטעדרע, קאָן מען זיך אַנ־עצה געבען.

זאָל דאָס געלד געהן פאַר אַ ממשות'דיגער וויסענשאַפטליכער אינסטיטוציע – פאַר'ן יודישען וויסענשאַפטליכען אינסטיטוט, און מיר וועלען מעגען זיכער זיין, אַז די סובסידיעס וועלען נישט אַוועק אין ניוועץ.

— זיי וועלען נישט פּערפרעמדט ווערען און נישט דינען פאַר דער קולטיווירונג פון פּאַשיסטישער קולטור־לאָזיגקייט!

מן.

Dr. RACHELA LEWI
ספּעצ. פאַר קינדער־קראַנקהייטען
פּאַנסקאַ 24, טעל. 42-72
נעמט אָן פון 1 ביז 3 נאָכמיטאָג.

לאדז
11 יאנואר 1928

דאס לאדזער לעבען

לאדז
11 יאנואר 1928

11
מיטוואך
יח
טבת תרפ"ח

יאנואר
זון-אויפגאנג 7.45
זון-אונטערגאנג 3.32
לענג פון טאג 10.11

פון 1882 ביז 1905
א צוגאב = פאבאר = קאמיסיע.

(ב) מארגען וועט אין לאקאל אויף טראגוטא 10, אמטירען א צוגאב-קאמיסיע פאר מענער, וואס זענען געבוירען געווארען אין די יאהרען פון 1882 ביז 1905 און וועלכע האבען דעם 1 אויגוסט געוואוינט אין די קאמיסאריאטען 3, 5, 8, 9 און 11.

פאר דער קאמיסיע דארפען זיך צושטעלען די, וואס האבען זיך נאך נישט צוגעשטעלט פאר קיין פאבאר-קאמיסיע און האבען נאך נישט רעגולירט זייער בעציהונג צום מיליטער.

די לעגיטימאציעס
פאר גייסטיגע ארבייטסלאזע.

(ב) ביי די אויסצאהלונגען פון די אונטערשטיצונגען פאר גייסטיגע ארבייטער פאר יאנואר וועלען גענומען ווערען אין אכט נאר די לעגיטימאציעס, וואס וועלען זיין פריש אפגעשטעמפעלט דורך פ. או. פ.

זיצונג פון קהלה = פערוואלטונג נישט פארגעקומען.

נעכטען אינאווענד האט געזאלט פארקומען א זיצונג פון דער קהלה-פערוואלטונג, אויף וועלכער עס האט צ. א. געזאלט בעטראכט ווערען די פראגע וועגען קיהלען-אונטערשטיצונג פאר דער ארימער בעפעלקערונג. צוליב דעם, וואס די אגודה-פראקציע און דער פאלקיסט זענען נישט געקומען, איז די זיצונג נישט צושטאנד געקומען.

פערענדיגט
דער שטרייק אין „דזשענטעלמאן".

(§) נעכטען איז ביים ארבייטס-אינספעקטאר פארגעקומען א קאנפערענץ צווישען דער אדמיניסטראציע פון דער פאבריק „דזשענטעלמאן" מיט פארשטעהער פון די 500 ארבייטער. די ארבייטער האבען בעקומען א הוספה פון 10 ביז 20 פראצ., און זענען נעכטען שוין צוגעטראטען צו דער ארבייט.

קאלישער
ווערען בע'עולה'ט פון זייער פינאנץ = אמט.

(ב) צום פרעזעס פון דער לאדזער פינאנץ-קאמער האט זיך געווענדעט א דעלעגאציע פון קאלישער הויזירער מיט אנ'אנקלאגע אויפ'ן קאלישער פינאנץ-אמט, וועלכע גיט זיי ארויס פאטענטען פון דער 5-טער אנשטאט ווי ביז איצט פון 4 קאטעגאריע.

פרעזעס טאווארניצקי האט צוגעזאגט מיט דעם ענין זיך צו בעקענען און ארויסגעבען די ענטשפרעכענדע פעראָרדנונג.

אפטייקען
וועלכע דיזשורירען היינט ביינאכט.

(§) היינט דיזשורירען די פאלגענדע אפטייקען: מ. עפשטיין (פיעטרקאווער 225), מ. בארטאשעווסקי (פיעטר. 95), מ. ראזענבלום (ציגעל-גאס 12), יורשים פון גארפיין (ווסכאדניא 54), י. קאפראווסקי (נאוואמיעסקא 15).

הכנות צו די סיים = וואהלען.

(ג) די וואהל = קאמפאניע

האט זיך די פערגאנגענע וואך גאנץ ערנסט ענטוויקעלט. פ. פ. ס. האט אין פערשידענע שטעטלעך פון

לאדזער, לאסקער און שעראדזער קרייז.

איינגעארדענט פארוואהל-מיטינגען, אויף וועלכע עס זענען אנגענומען געווארען רעזאלוציעס צו שטימען פאר דער פ.פ.ס.-ליסטע צום סיים און סענאט.

דעם פערגאנגענעם זונטאג האט פ.פ.ס. איינגעארדענט א גרויסען מיטינג אין

זגערזש,

אין זאל פון טעקסטיל-פעראיין. עס איז ארויסגעטרעטען דער ווארשאווער לאווניק שטשיפיערסקי.

אין

זדונסקא = וואליא

האבען די פ. פ. ס. איינגעארדענט א מיטינג אין זאל פון פייערלעשער אפטיילונג. מיט א רעדע וועגען דער וואהל-סיטואציע איז ארויסגעטרעטען דער געוו. דעפוטאט אנטאני שטשעראקאווסקי. אלס אפאנענט איז ארויסגעטרעטען א פארשטעהער פון לעוויצע נ.פ.ר. ה' באנאך.

אין

פאביאניץ

איז עהערנעכטען פארגעקומען א קאנפערענץ פון פ.פ.ס. פון לאדזער אומגעבונג, וועלכע האט ארומגענומען די קרייזען: לאדזער, לאסקער און שעראדזער, און עס זענען געווען פארשטעהער פון פאביאניץ, לאסק, זדונסקא-וואליא, שעראדז, שאדעק, זלאטשעוו, זעלאוו, רודע-פאביאניץ, קאנסטאנטינאוו און זגערזש. אויף דער קאנפערענץ איז בעשטעטיגט געווארען די וואהל-ליסטע פון לאדזער קרייז צום סיים און סענאט. אויפ'ן ערשטען ארט פון דער ליסטע שטעהט דעפוטאט אנטאני שטשעראקאווסקי, אויפ'ן צווייטען ארט שטעהט א פארשטעהער פון דער דייטשער ארבייטער פארטיי.

(§) ווי מיר דערוויסען, איז שוין פעסטגעשטעלט געווארען די

קאנדידאטען = ליסטע

פון לאסקער, שעראדזער און לאדזער קרייז פון דעם רעגירונגס-בלאק. אויפ'ן ערשטען ארט שטעהט ה' מאזור, א לעהרער פון לאסקער גימנאזיום.

(ב) זונטאג, ד. 15 ה. ח.

פערענדיגט זיך דער טערמין

גאכצוקאנטראלירען די וואהל-רשימות, וואס זענען ארויסגעלעגט אין די וואהל-בעצירקען. מאנטאג ענדיגט זיך דער טערמין אריינצוטראגען רעקלאמאציעס.

(ב) דער וואהל = קאמיסאר,

ד"ר סקאלסקי האט נעכטען אין דער בעגלייטונג פונ'ם לייטער פון וואהל-רעפעראט, וויצע-דירעקטאר, קאליזאווסקי בעזוכט די וואהל-לאקאלען אין פערשידענע טיילען פון שטאט. אלץ איז געפינען געווארען אין ארדנונג.

(ב) די רעכטע נ. פ. ר.

האבען אוועקגעשטעלט אויף רעוויזיע זייער בעציהונג צו דער רעגירונג. דערמיט איז אקטועל געווארען די פראגע וועגען צוריק פעראייניגען זיך מיט די לינקע נ. פ. ר.

איינטערהאנדלונגען וועגען דעם האבען זיך שוין אנגעהויבען צווישען ביידע צדדים, און וועלען בקרוב פינאליזירט ווערען.

„פועלי = ציון" צו דער וואהל = קאמפאניע.

שבת, דעם 14-טען יאנואר, 10 פריה קומט פאר אין פילהארמאניע-זאל א פייערליכער צוזאמענטרעף פון אלע חברים און סימפאטיקער פון יודישען ארבייטער-וואהל קאמיטעט „פועלי-ציון".

אין קאנצערט-טייל וועלען זיך בעטייליגען דער ארבייטער-כאר און סימפאנישער ארקעסטער. מיט רעדעס וועלען ארויסטרעטען: זרבבל, ראטמאן האלענדערסקי, קהלה-ראטמאן ש. עדעלמאן, וויצע-פארזיצער פון שטאט-ראט ד"ר שיפמאן, ראטמאן ב. שאפירא א. אנד.

פראצעס פון א פאטער,
וואס האט ערמארדעט זיין זוהן.

(§) נעכטען איז אין קרייז-געריכט פארגעקומען דער פראצעס פון פראנצישעק דעמבאווסקי, וועלכער איז בעשולדיגט אין ערמארדען זיין 25-יעהריגען זוהן אלעקסאנדער.

אין דעם בעשולדיגונגס-אקט ווערט דערצעהלט, אז דעם 27-טען פעברואר 1926 איז דער איינוואוינער פון דארף קארקוסקי — אלעקסאנדער דעמבאווסקי ארויסגעגאנגען אין הויף געבען עסען די בהמות. אין א פאר מינוט ארום האבען זיך פון הויף דערהערט צוויי רעוואלווער-שאסען. דעמבאווסקי'ס פרוי יאנינא איז באלד ארויסגעלאפען אין דרויסען און שוין געטראפען ליגען איהר מאן א טויטען.

די ערשטע אויספארשונג האט פעסטגעשטעלט, אז אלעקסאנדער דעמבאווסקי איז דערשאסען געווארען מיט דיקען שרויט, וועלכער האט איהם געטראפען אין קאפ אריין, פון וואס ער איז געשטארבען.

אזוי ווי צווישען פאטער פראנצישעק און זוהן אלעקסאנדער דעמבאווסקי זענען שוין פון לאנג פארגעקומען סכסוכים און דער פאטער האט נישט איינמאל געדראהט דעם זוהן, אז ער וועט איהם דער'הרג'ענען, האט מען דעם פאטער ארעסטירט.

בעת א רעוויזיע האט מען געפונען ביי פראנצישעק דעמבאווסקי שרויט עהנליכען צו דעם, מיט וועלכען מען האט געשאסען אין אלעקסאנדער'ן.

דעם ערמארדעטען אלעקסאנדער'ס פרוי דערצעהלט, וועגען די סכסוכים, וועלכע זענען פארגעקומען צווישען דעם דערמארדעטען מיט זיין פאטער.

דעם בעשולדיגטענס צווייטער זוהן סטאניסלאוו דערצעהלט אויך מיאוס'ע מעשים פון זיין פאטער: דער פאטער זאל האבען געהאט געשלעכטליכע בעציהונגען מיט איינער פון זיינע טעכטער. דער ערמארדעטער אלעקסאנדער זאל האבען דערפון געוואוסט און פון דעם האבען זיך גענומען די מחלוקות צווישען פאטער און זוהן.

א גאנצע רייה עדות און פאקטען רעדען געגען דעם בעשולדיגטען,

די געריכטס-פערהאנדלונגען האבען זיך פערצויגען ביז טיף אין דער נאכט אריין.

יודישע לעהרער = דעלעגאציע
ביים לייטער פון קולטור און בילדונגס = אפטיילונג ד"ר קאפטשינסקי.

א דעלעגאציע פון דעם יודישען פראפעסיאנעלען לעהרער-פעראיין (פאלודניאווא 3) האט זיך געווענדעט צום לייטער פון דער אפטיילונג פאר קולטור און בילדונג ביים מאגיסטראט, ד"ר קאפטשינסקי וועגן א גאנצער רייה ענינים.

די דעלעגאציע האט קודם-כל, בעריהרט די פראגע וועגען שול-לאקאלען און אנגעוויזען, אז די יודישע שול-קינדער זענען בע'עולה'ט, אז פאר די יודישע שולען זענען אפגעגעבען די ערגסטע שול-לאקאלען א. אז. וו.

ווייטער האט די דעלעגאציע בעריהרט די פראגען וועגען ארגאניזירען פאךשולען פאר יודישע קינדער, ספעציעלע שולען פאר אפגעשטאנענע קינדער, וועגען וואוינונגען פאר די לעהרער, וועגען אנ'עווענטועלער הוספה צו דעם שטעטישען צוגאב צו דער פענסיע א. ד. גל.

ד"ר קאפטשינסקי האט אויפמערקזאם אויפגענומען די אלע פאסטולאטען פון דער דעלעגאציע און צוגעזאגט צו ווירקען אין מאגיסטראט, אז די גערעכטע פאדערונגען פון די לעהרער זאלען ערפילט ווערען.

זיצען זיי, הייסט עס, זאלבאפערט,
און צוזאמען וועט זיי, ממילא, זיין פרעהליכער.

(—) די פאליציי-מאכט האט נעכטען ענטדעקט אנ'אפערע, אין וועלכער עס זענען פערמישט דער סעקרעטאר פון פרידענס-געריכט פון 2-טען קרייז—מאקס רייגהאלד און זיין געהילף זדזיסלאוו פאדטשאסטקי.

מיט א צייט צוריק האט מען אין זשעשאוו ארעסטירט א לאדזער גנב, אנ'איינברעכער, א געוויסען אנדזשעי פושיא, נאך וועלכען מען האט פונאנדערגעשיקט שטעק-בריף.

פושיא האט געדארפט אבזיצען, לויט אנ'אורטייל, א יאהר טורמע, וועלכע מען האט איהם נאך דער אפעלאציע פערקלענערט אויף 3 חדשים.

פושיא איז אבער ענטלאפען קיין גאליציען.

דארט האט ער זיך בעגעגענט מיט א געוויסען וואיטשעך פיעל און האט מיט איהם געשלאסען אנ'אריגינעלען אבמאך: פיעל האט זיך פערפליכטעט אבצוזיצען פאר פושיא'ן זיין שטראף פאר 50 דאלאר.

פיעל האט ערקלערט, אז אין לאדז פערמאגט ער אזעלכע פערבינדונגען, אז ס'וועט זיך איהם איינגעבען דאס „שטיקעל ארבייט" אדורכצופיהרען.

פיעל איז ווירקליך געקומען קיין לאדז זיך פערבונדען מיט דעם געריכטס-סעקרעטאר, מאקס ריינהאלד און זיין געהילף זדיסלאוו פאדטשאסטקי, און זיי צוגעזאגט 70 זלאטעס, אז זיי זאלען ווי געהעריג, בעארבייטען די זאך.

די טראנזאקציע וואלט געוויס צושטאנד געקומען, ווען די פאליציי-מאכט וואלט זיך בעצייטענס וועגען דעם גאנצען ענין נישט דערוואוסט, און די אלע אנטיילנעהמער: ביידע געריכטס-אנגעשטעלטע, ווי אויך פושיא'ן און פיעל'ען בעצייטענס ארעסטירט און איינגעזעצט אין טורמע.

קאי וועהיט-
א פענאמענאלע לידער = זינגערין

וועגען וואריעטע-ארויסטריטען אין רעסטאראנען, וועגען צווישען-עסען-אטראקציעס אין קאפעע'ן און דאנסינג'ס איז דא א מנהג נישט צו שרייבען.

עס קאן זיין, אז דאס געהערט ביי אונז אין לאנד צום גוטען—טאן.

עס זענען אבער דא פאלען, ווען נישט אפשטעלען זיך אין דער עפענטליכקייט אויף איינצעלנע ערשיינונגען, אויף ממש אויסערגעוועהנליכע, אויף עכט-קינסטלערישע וואלט געווען א גרויסע עולה און א... געשמאקלאזיקייט.

אזא מערקווירדיגע אבסאלוט-קינסטלערישע ערשיינונג פון דער ערשטער מדרגה איז די באמת-וואונדערבארע לידער-זינגערין, פרוי קאי וועהיט, וועלכע טרעט איצט אויף אין דעם רעסטאראן און דאנסינג „מעטראפאל".

דאס איז א קינסטלערין „מיט'ן פולען מויל" אזוי-צוזאגען, אין איטליך ליד, וואס זי אינטערפרעטירט איז א לייסטונג פון א גרויסער עכטער קינסטלערין.

ערשט, אז מ'הערט און מ'זעהט זי, קאן מען זיך משער זיין, אז זי איז געקנאטען פון דעם זעלבען שעפערישען טייג, וואס א מיסטינגעט, א ראקעל מעלער, א פריצי מאסארי און זעהר ווענינג עהנליכע,

ס'ארא ברויזענדער סטיכישער טעמפעראמענט! ס'ארא פיינע ניואנסירונג אין איטליכען ליד און לידעל! ס'ארא פרעכטיגע בויגעוודיגקייט פון קול, מימיק, קערפער!

ועל כולם — וויפיל פיינע, איידעלע קולטור!

א גאט-געבענשטע אקטריסע איז זי, די קאי וועהיט!

און ווען עס פרעגט זיך א קשיא, ווי קומט אזא קינסטלערין אין א רעסטאראן?

איז דער תירוץ—עס לוינט זיך!

ליידער בעלוינט איצט א רעסטאראן א סך בעסער, ווי א טעאטער... B.

צוקריגט זיך,
און זיך גע'שחט'ן

(§) עהערנעכטען איז אויף נאווא-צעגעלניאנא 29 פארגעקומען פאלגענדער טראגישער פאל: די 22-יעהריגע גענאוועפא שעלינסקא האט זיך צוליב עפעס צוקריגט מיט די היימישע. אין ברען פון קריגעריי האט זי געכאפט א ראזיר-מעסער און בעפאר מען האט בעוויזען איהר צו שטערען, פאר אלעמען אין די אויגען, זיך איבערגעשניטען דעם האלז און די לינקע האנד.

די פאגאטאוויע פון קראנקען-קאסע האט איהר ערטיילט די ערשטע הילף.

פערוואלטונג
פון בעקער = מייסטער = סעקציע

אויף דער לעצטער זיצונג פון דער בעקער-מייסטער-סעקציע ביי דער האנדווערקער-צענטראלע, זאוואדזקע 5 איז געוועלט געווארען פאלגענדע פערוואלטונג פון דער סעקציע: וואלף יונה וויינבערג—פארזיצער, מענדעל קופערמינץ וויצע-פארזיצער ל. וו. פינגערהוט —עהרען-סעקרעטאר עזרה זעליגמאן — קאסירער.

פער'סמ'ט
מחמת עלענד און נויט.

(—) אויף לואיזא 49 האט זיך פער'סמ'ט דער ארבייטסלאזער און היימלאזער 21 יעהריגער דוד לוגא.

די פאגאטאוויע האט איהם אפגעפיהרט אין שפיטאל אויף דרעוונאווסקא.

ס'אַרא ברויט מיר מעגען עסען.

די לעצטע פעראָרדנונג פון אינערן-מיניסטער.

אין ערשטען נומער פון „דזשענניק אוסטאַוו" פון נייעם יאָהר איז פערעפענטליכט אַ פעראָרדנונג פון אינערן-מיניסטער, פונ'ם 20. דעצעמבער 1927, וועלכע איז אַרויסגעגעבען מיט דער צושטימונג פון די מיניסטאָרען פון האַנדעל און אינדוסטריע און פינאַנץ-מיניסטער וועגען רעגולירען דעם ברויט-אויסבאַקען פון ווייצען-און קאָרן-מעהל.

לויט דער דאָזיגער פעראָרדנונג, וועלכע געהט אַריין אין לעבען פונ'ם 18. ד. ח. איז ערלויבט צו באַקען און צום פערקויפען קאָרן-ווייצען-ברויט נאָר פון טייג, וואָס ענטהאַלט 25 פּראָצענט ווייצען-מעהל (פון 50 פּראָצענטיגען אויסמאָהל) 75 פּראָצענט קאָרן-מעהל (פון 65 פּראָצענטיגען אויסמאָהל). דאָס ברויט מוז אויסגעבאַקען ווערען פון גאַנצע קילאָ'ס צו 1 אָדער 2 קילאָ אַ ברויט.

פאַר עובר-זיין די פעראָרדנונג דראָהט אַ גרויסע שטראָף.

שמוץ-שטראָפען

אז נישט געשטראַפט זאָל'מען שוין ווערען

(מ) די סאַניטאַרע קאָמיסיע האָט אַרויפגעלעגט שטראָפען אויף פאָלגענדע געוועלבער און אַנשטאַלטען פאַר אַנטיסאַניטאַרען צושטאַנד פון זייערע אונטערנעהמונגען: מאַקובקא פּיאָטר (בעקעריי אויף פּשענדזאַלניאַנאַ 107), ציטרינאָוויטש פיבא (פּרוכטען-געשעפט גלובנא 53; אַבראַמאָוויטש ישראל (בעקעריי גלובנא 67); ציקראָווסקי (פליישׂ סאָסנאָווא 8; גאָלדבערג מאיר (בעקעריי) פּאַבריטשנאַ 11; וועבער שמואל (בעקעריי זשגאָווסקא 74); ראָגאָזשינסקי (שפּייז-געוועלב ראָקיטשינסקר 11) בעקאַלפּאָנס (בעקעריי, זשעלאַזנאַ 17) ביאַליק העלענא (בעקעריי קאַלישקא 6); אַדאַמטשיק אננאַ (שפּייז-געוועלב קאַלישקאַ 10); פּאַווליאַק בראָניסלאַוו (בעקעריי, וויסאָצקא 17); פּלאָשאַיסקי קאַזמירזש (בעקעריי נאַפּיורקאָווסקאַ 31) דיטריך וולאַדיסלאַוו (בעקעריי לאָוויצקא 80); יאַכאָוויטש סטעפאַן (בעקעריי לאָוויצקא 14) ריינהאָלד (בעקעריי, פּשענדזעלניאַנאַ 82).

דער אַלטער ראָבאַק, נעבעך...

איצט וועלען ראַבאַקעס עסען די יונגע „ראַבאַקעס".

(א) צווישען די קינדער פונ'ם פויער ראַבאַק אין דאָרף פאָרזשענעוויטש פעטריקאָווער קרייז, זענען פאָרגעקומען סכסוכים, ווייל זיי האָבען געוואָלט, אַז דער פאָטער זאָל נאָך ביים לעבען זיי פערטיילען די ירושה. ווען ראָבאַק האָט זיך אָבער געקליבען חתונה צו האָבען מיט זיין ווירטין און אָפּשרייבען איהר אַ פירטעל פו זיין פערמעגען איז געקומען צו אַ שאַרפען קאָנפליקט צווישען דעם אַלטען ראָבאַק מיט זיין איידעם אַנטאָני זאַרומינסקי.

ער האָט אָנגערעדט טאָמאַש זבאראָווסקי'ן, אַז יענער זאָל דעם אַלטען אַפּרוימען. פאַר דער „אַרבייט" האָט ער געזאָלט בעקומען 400 זל. פאַר מיטהעלפען האָט טאָמאַשעס ברודער בעקומען אַ פאַר שטיוועל.

דעם 25. אויגוסט ביינאַכט זענען זאַדומינסקי מיטביידע זבאָראָווסקיס געקומען צום אַלטען ראָבאַק, אַרויסגענאַרט איהם פון שטוב און ערמאָרדעט.

טאָמאַש זאַדומינסקי איז פערמשפט געוואָרען אויף 15 יאָהר און זבאַראָווסקי אויף 10 יאָהר שווערע תפיסה.

פון קלוב פון יודישען פרויען-פעראיין „וו.י.ז.א."

אַל. קאָשטשיושקי 21.

די פערוואַלטונג פון פעראיין מאַכט בעקאַנט, אַז דער לעזע-זאַל פון קלוב איז אָפען יעדען טאָג (אַ חוץ פרייטאָג) פון 5 ביז 10 אַ זייגער אין אָווענד. אין דעם לעזע-זאַל געפינען זיך צייטונגען און זשורנאַלען, היגע און אויסלענדישע, אין דער פוילישער, רוסישער, ענגלישער, פראַנצויזישער און דייטשער שפּראַכען.

אַ חוץ דעם זענען ביים קלוב געעפענט געוואָרען קורסען פון דער העבּרעאישער שפּראַך אונטער דער לייטונג פון פרוי ד"ר ראָזענבוים. איינשרייבונגען יעדען טאָג (אַ חוץ פרייטאָג) פון 5 ביז 10 אין אָווענד ביז'ן 15. יאַנואַר.

יעדען מיטוואָך קומט פאַר אַ „טיי" פאַר די מיטגלידער פון קלוב און אַריינגעפיהרטע געסט.

רעדאַקטאָר אוגער וועט, בעת דעם טיי געבען אַן איבערבליק פון דער פּרעסע איבער דער וואָך.

יעדען דאָנערשטאָג וועלען פאָרקומען רעציטאַציעס אין דער יודישער שפּראַך פון שלום-עליכם, פרץ, אַש א. אַנד.

אַריינגאַנג פאַר מיטגלידער און אַריינגעפיהרטע געסט — אומזיסט.

באַנדיטיזם אין לאדז.

הויבט אָן צו טראָגען דעם כאַראַקטער פון אַן'עפּידעמיע.

(§) אין משך פון נעכטיגען טאָג זענען אין פערשידענע גאַסען בעפאַלען געוואָרען, פון אונבעוואוסטע פערברעכער, פערשידענע דורכגעהער: אַזוי איז אויף קילינסקי 77 שווער פערוואונדעט געוואָרען דער 21-יעהריגער פעליקס נעסקי (פּשענדזאַלניאַנאַ 13), וועלכען עס איז בעפאַלען אַן'אונבעקאַנטער פערברעכער. אויף דער זעלבער גאַס איז אויך אויף דעם זעלבען אופן בעפאַלען געוואָרען דער 21-יעהריגער יוזעף באַרטאַש, (האָראָדעלסקאַ 6.)

אויף קאָנסטאַנטינער 192 איז צושלאָגען געוואָרען דער 39-יעהריגער מאַרצין קאָרטשאַק.

אויף זגערזשער 8 איז צושלאָגען געוואָרען דער 19-יעהריגער ריטשאַרד ריכליק (בזשעזשינסקאַ 80).

אויף רוג פראַנציסקאַנער און זאַפּיאַגאַס איז בעפאַלען און פערוואונדעט געוואָרען דער 26-יעהריגער טשעסלאַוו זשיעלינסקי (כלאָדנא 6).

אין אַלע פעלען האָט די פּאָגאָטאָוויע ערטיילט די ערשטע הילף.

די פּאָליציי זוכט די אָנפאַלער.

באַנדיטען אין פעלד

בעפאַלען אַ פּויער, וואָס פיהרט תבואה.

(מ) נעכטען, אַרום 8 אין אָווענד, איז ביי זשגאָוו, נעבען גראַבינעצער וואַלד פאָרגעקומען אַ באַנדיטען-אָנפאַל, בעת דער איינוואוינער פון דאָרף אָלעשניצאַ, יאַן באַרטאָשאַק איז פערבייגעפאָהרען דעם וואַלד מיט אַ פוהר תבואה, זענען אויף איהם אָנגעפאַלען 3 אומבעקאַנטע און מיט שטעקענס אָנגעקלאַפּטע מיט נעגעל אָפּגעשטעלט דעם וואָגען, און געפאָדערט, אַז באַרטאָשאַק זאָל זיי אָפּגעבען דאָס געלד, וואָס ער האָט. ווען באַרטאָשאַק האָט ערקלערט, אַז ער האָט קיין געלד נישט, האָבען איהם די באַנדיטען גענוי רעווידירט, אויפטרענענדיג דעם אונטערשלאַק פון זיין מאַנטעל א. א. וו. ווען זיי האָבען ביי איהם קיין געלד נישט געפונען, האָבען זיי אַראָפּגעטראָגען פון וואָגען די תבואה און מתרה געווען, אַז ער זאָל זיך נישט דערלויבען קיינעם צו דערצעהלען וועגען דעם אָנפאַל, און זענען פערשוואונדען.

באַרטאָשאַק איז אַ פאַר שעה געבליבען אויפ'ן אָרט, שפּעטער האָט ער זיך דעצידירט און סיטגעטיילט וועגען פאַל אין פּאָליציי, וועלכע האָט באַלד פעראָרדענט אַן'אויספאָרשונג. די באַנדיטען האָט מען דערוויי̆ל נישט געכאַפּט.

די פאָטאָגראַפיע „סאַלאָמע"

נעהמט אַרונטער מענשען אהן קעפּ...

(§) זייט אַ געוויסער צייט געהט אַרום איבער די הייזער אַ געוויסער הער און שטעלט זיך פאָר אַלס אינהאַבער פון אַ פאָטאָגראַפישער אַנשטאַלט „סאַלאָמע", קילינסקי 40 און פּראָפּאָנירט צו בעשטעלען ביי איהם ספּעציעלע פּאָרטרעטען צו 70 זל. פאַר אַ שטיק. דערביי נעמט ער האַנד-געלד צו 10—15 און צו 20 זלאָטעס.

אַ געוויסער פישעלעוויטש (ווסכאָדניאַ 51), וועלכער האָט מיט אַ חודש צוריק בעשטעלט אַזאַ פּאָרטרעט, און נאָך ביז איצט איהם נישט בעקומען, איז אַוועק אויף קילינסקי 40 און זיך דאָרט דערוואוסט, אַז אַזאַ אַנשטאַלט עקזיסטירט איבערהויפּט נישט. ה' פישעלעוויטש און אַנד. געליטענע האָבען וועגען דעם מיטגעטיילט דער אויספאָרשונגס-פּאָליציי.

„קאַמף פאַר אונזערע רעכט".

רעפעראַט פון לאַווניק יאָעל.

זונטאָג אין אָווענד איז אין לאָקאַל פון „בני-ציון" אויף רזשגאָווסקאַ 7 פאָרגעקומען אַ גרויסע פערזאַמלונג מיט דער בעטייליגונג פון לאַווניק אַלעקסאַנדער יאָעל, וועלכער האָט רעפערירט א. ד. ט.: „דער קאַמף פאַר אונזערע נאַציאָנאַלע רעכט".

אין אַ לענגערע רעדע ערקלערט ה' לאַווניק יאָעל דעם קאַמף פון יודישען פאָלק פאַר זיינע רעכט און בעטאָנט צ. אַ., אַז די יודישע נאַציאָנאַלע פאָדערונגען אין גלות זענען ענג פערבונדען מיט'ן קאַמף פאַר דער יודישער נאַציאָנאַלער היים אין ארץ-ישראל.

דער רעפערענט רופט נעהנטער אָנצושליסען זיך אָן דער ציוניסטישער בעוועגונג, וועלכע נעהמט אַרום אַלע בעדערפנישען און פּאָסטולאַטען פון יודישען פאָלק.

„יודען אין פוילען".

פאָרלעזונג פון וועניאַווא-דלוגאַשאַווסקי.

מאָרגען, דאָנערשטאָג דעם 12-טען ד. ח. 8,15 אין אָווענד קומט פאָר אין זאַל פון „פילהאַרמאָניע" אַ פאָרלעזונג פון רעדאַקטאָר טאַדעאוש וויעניאַוואַ-דלוגאָשעווסקי.

דער פּרעלעגענט וועט רעדען וועגען דער אַלטערטימליכער יודישער קולטור, וועגען די ליידען און דער טראַגעדיע פונ'ם יודישען פאָלק, וועגען די פּאָגראָמען, וועגען דער יודישער ליטעראַטור, הומאָר, וועגען דער יודישער בורזשואַזיע און פּראָלעטאַריאַט, וועגען דער יודישער פרוי אין פּאָליטישע פּאַרטייען א. ד. גל.

די פאָרלעזונג האָט צוליב דער אינטערעסאַנטער טעמאַ און צוליב דער פּערזאָן פון פּרעלעגענט, אַרויסגערופען אַ גרויסען אינטערעס צווישען לאָדזער עולם.

אָפּגעלעגט

די פאָרלעזונג פון רעד. אוגער.

די פאָרלעזונג פון רעדאַקטאָר י. אוגער, וועגען „סינאַגאָגאַלע מוזיק" (חזנים און חזנות) איז צוליב טעכנישע סיבות אָפּגעלעגט געוואָרען אויף דעם זונטאָג, דעם 15 יאַנואַר האַלב 9 אָווענד אין לאָקאַל פון „הזמיר".

אין „אררט"

היינט 1 פאָרשטעלונג

אין „אררט" געהט נאָך אַלץ מיט אַ שטורמישען ערפאָלג דער דריטער פּראָגראַם א. נ. „נסים מן השמים", וועלכער איז איצט דער טאָג-געשפּרעך פון אַלע יודישע טעאַטער-בעזוכער.

די פרעקווענץ האַלט אין איין וואַקסען, און אַלע טאָג פעהלען אויס בילעטען אין דער קאַסע.

היינט ווערט געשפּילט 1 מאָל—9,15 אין אָווענד.

די הכנות צום 4 טען פּראָגראַם זענען אין פולען גאַנג.

מעלדונג

דער כאָר און אָרקעסטער ביים „הזמיר"

די פערוואַלטונג פון „הזמיר" מעלדעט, אַז עס ווערען אָנגענומען נייע מיטגלידער אין כאָר אונטער דער לייטונג פון פּראָפעסאָר שטיוויעס און אין אָרקעסטער אונטער דער לייטונג פון דירעקטאָר טעאָדאָר רידער.

די פּראָבען פון כאָר קומען פאָר יעדען זונטאָג, דינסטאָג, און דאָנערשטאָג פון האַלב 9 אָווענד און שבת פון 6 אָווענד, די פּראָבען פון אָרקעסטער—יעדען מיטוואָך האַלב 9 אָווענד.

וועגען אַלע ענינים קען מען זיך ווענדען אין „הזמיר"-סעקרעטאַריאַט יעדען טאָג פון 7 - 9 אָווענד אַלעע קאָשטשושקי 21. ג. ס.

דער יודישער ציגיינער.

אַ מעשה ווי פון 1001 נאַכט.

אין וואַרשאַווער ראַבינאַט, וואו מען איז שוין צוגעוואוינט צו די משונה'דיגסטע פּאַסירונגען און סצענעס, איז פונדעסטוועגען געווען אַן'אמת'ע סענסאַציע, ווען מיטאַמאָל האָבען זיך דאָרט אַריינגעלאָזט אַ גאַנצע באַנדע ציגיינער און געזוכט די רבנים.

אַז גוים קומען אין ראַבינאַט איז קיין נייעס נישט. מען קאָן דאָרט אָפט טרעפען קריסטען, וואָס קומען האָבען דין-תורה'ס מיט יודען. עס קומען אָפט גוים, איבערהויפּט יונגע שיקסעס, וואָס ווילען זיך מגייר זיין, כדי חתונה צו האָבען מיט יודישע בחורים. אָבער ציגיינער זעהט מען דאָרטען נישט, וואָרום ווי קומען עפּעס ציגיינער אין ראַבינאַט אַריין?

די סענסאַציע איז נאָך געוואָרען גרעסער, ווען די ציגיינער האָבען אָנגעהויבען דערצעהלען, וואָס עס האָט זיי געפיהרט אַהין, אין ראַבינאַט. זייער שאָקלען מיט די שוואַרץ-געקרויזעלטע קעפּ, דאָס בליצען מיט די פייערדיגע אויגען, דאָס בליצען מיט די הענד האָט לעבעדיגער געמאַכט דאָס בילד. דאָס, וואָס זיי האָבען נישט געקענט גענוג אויסבערגעבען מיט די ציגנער, אויגען, הענד און פיס, האָט פערענדיגט זייער אָנפיהרער, דער יוד, מאיר גראָספעלד' פון זאַמאָשץ.

וואָס ווילען די ציגיינער? וואָסערע עסקים האָט מיט זיי דער זאַמאָשצער יוד מאיר גראָספעלד?

הערט און שטוינט. עס קלינגט ווי אַ מעשה פון טויזענד און איין נאַכט.

מיט אַ צייט צוריק האָט דער זאַמאָשצער יוד מאיר גראָספעלד, אַ תבואה-סוחר, בעקומען שיפסקאַרטען און עטליכע הונדערט דאָלאַר פאַר זיך און זיין טאָכטער, אַ מיידעל, צוגעשיקט פון זיינע קינדער אין אַמעריקאַ.

מאיר גראָספעלד איז אַמאָל געווען רייך, אַן'עושר, אָבער זיין רייכקייט האָט איהם קיין גליק נישט געבראַכט, מיט 27 יאָהר צוריק זענען אַמאָל געקומען קיין זאַמאָשטש ציגיינער. ווען זיי זענען אַוועק איז גלייכצייטיג פערשוואונדען געוואָרען מאיר גראָספעלד'ס אַ יונגעלע פון אַ יאָהר 7. די עלטערן האָבען איהם געזוכט. פּאָליציי האָט זיך געלאָזט יאָגען נאָך די ציגיינער. אָבער די ציגיינער זענען שוין געהאַט אַריבער דעם גרעניץ קיין גאַליציען און פון אַלע זוכענישען איז גאַרנישט נישט אַרויסגעקומען.

די אומגליקליכע עלטערן האָבען זיך געלאָזט קיין גאַליציען, וואָס האָט דעמאָלס געהערט צו עסטרייך. זיי האָבען אָנגעגעבען סימנים וועגען זייער פערלוירענעם יונגעלע. דער גרעסטער סימן איז געווען, וואָס דאָס יונגעלע האָט געהאַט אַ שראַם אויפ'ן האַלז נאָך אַן אָפּעראַציע. אָבער אַלע זוכענישען האָבען נישט געבראַכט צו קיין רעזולטאַט.

האָבען די עלטערן בעוויינט ביים לעבען זייער פערלוירען קינד און דערפון זיך מיאש געווען.

מיט דער צייט איז ביי גראָספעלד'ן געשטאָרבען זיין פרוי, געבליבען איז אַ טאָכטער קלאַראַ, וואָס דער פאָטער האָט געלאָזט בילדען. די דערוואַקסענע קינדער זענען אַוועק קיין אַמעריקאַ און געוואָרען רייך.

אין צייט פון דער מלחמה ווערט מאיר גראָספעלד אַן'אָרימאַן. די געשעפטען געהען אַלץ ערגער. די קינדער שיקען געלד פון אַמעריקאַ. ענדליך געלינגט צו בעקומען פאַר מאיר גראָספעלד און זיין טאָכטער ערלויבענישען צו פאָהרען קיין אַמעריקאַ. די קינדער שיקען אַרויס שיפס-קאַרטען, עטליכע הונדערט דאָלאַר און דער פאָטער מיט דער טאָכטער נעהמען זיך גרייטען צו דער רייזע.

מאיר גראָספעלד דאַרף ברענגען אין אָרדנונג זיינע מעטריקעס, פּעסער. צו דעם צוועק פאָהרט ער מיט זיין טאָכטער אין שטעטעלע קרעשעוו, נישט ווייט פון זאַמאָשץ.

אויפ'ן וועג שפּרינגען מיט אַמאָל אַרויס ציגיינער און בעפוילען:

— שטעה! אַז נישט גיבען מיר אַ קויל אין קאָפּ!

דער טאַטע מיט דער טאָכטער שטעלען זיך אָפּ. מען בעזוכט זיי, מ'נעהמט ביי זיי צו די שיפס-קאַרטען, דאָס צוגעשיקטע געלד, אַלץ וואָס זיי פערמאָגען, עטליכע ציגיינער מיט די צוגערויבטע זאַכען אַנטלויפען. צוויי ציגיינער, איינער אַן'אַלטער און דער צווייטער אַ יונגער, בלייבען מיט די בערויבטע, כדי אָפּצוהאַלטען זיי, זיי זאָלען נישט מאַכען קיין גוואַלד און לויפען צו דער פּאָליציי.

צווישען די צוויי ציגיינער קומט פאָר אַזאַ געשפּרעך:

— וואָס זאָלען מיר טון מיט זיי?

— אַריינוואַרפען זיי אין אַ גרוב, פערשטופּען די מיילער און זאָלען זיי ליגען, ביז מיר וועלען אָפּציהען.

— ניין, זיי קאָנען פאַר דער פּאָליציי שילדערן ווי מיר זעהען אויס און מען וועט אונז פאַקען. אַמבעסטען איז, זיי אָפּרוימען...

פאָטער און טאָכטער זענען געפאַלען די ציגיינער צו די פיס, אָנגעהויבען בעטען. דער אַלטער ציגיינער האָט נישט געוואָלט הערען.

דאָס מיידעל האָט אָנגעהויבען קושען די שטיוועל ביים יונגען ציגיינער און זיך געבעטען:

— האָב רחמנות אויף מיין אַלטען פאָטער. מיר שווערען דיר ביי גאָט, אַז מיר וועלען אייך נישט אויסגעבען!

דער יונגער ציגיינער איז געוואָרען ווייכער.

— פון וואַנען זענט איהר? — האָט ער געפרעגט.

— פון זאַמאָשץ — האָבען פאָטער און טאָכטער געענטפערט.

איין בופעט פון סיים,
איז אויך נישט אלץ געווען אין ארדנונג.

דער סיים איז שוין נישטא, אבער דער סיים-בופעט לאזט זיך נאך אלץ פון זיך הערען.

דעם בופעט אין סיים האבען געפאכטעט די אינהאבער פון רעסטאראן „גאסטראנאמיא“ און פון זיי האט איבערגענומען דעם בופעט אין ארענדע פרוי וואשילעווסקא. די ארענדאטארין האט צוגענומען עטליכע צעהנדליג פריילינס אלס קעלנערינס.

אלס בעלוינונג פאר זייער ארבייט האבען די פריילינס בעקומען 10 פראצענט פון אומזאץ, וואס יעדע פון זיי האט געמאכט.

איינגעארדענט איז דער סיים-בופעט געווען אויף אזא אופן, דאס יעדערער קלוב האט געהאט זיין בעשטימטען טיש פאר די מיטגלידער און אויך די פריילינס האבען געהאט צו בעדינען בעשטימטע קלובען.

די בעציהונגען צווישען די דעפוטאטען און די פריילינס זענען געווען זעהר גוטע. די דעפוטאטען פלעגען עסען צוזאמען מיט די פריילינס, פערברענגען מיט זיי און גאנץ געמיטלעך מיט זיי זיך אונטערהאלטען.

די גוטע פריינטשאפט צווישען די דעפוטאטען און די פריילינס איז דערגאנגען אזוי וויים, דאס איינינע דעפוטאטען האבען זיך פערליבט אין עטליכע פריילינס און מיט זיי חתונה געהאט.

אלץ איז געווען וואויל און גוט און פרעהליך ביז... צו די חשבונות. נעמליך יעדעס מאל ווען די פריילינס האבען זיך געדארפט אברעכענען מיט דער קאסע האבען זיי געהאט וועהניגער געלד, ווי זיי האבען געדארפט צאהלען פאר די מאכלים, וואס זיי האבען גענומען פון בופעט.

עס איז קלאר געווארען, אז פיל דעפוטאטען עסען מעהר, ווי זיי צאהלען... אממעהרסטען האט געפעהלט צו דער קאסע ביי יענע פריילינס, וועלכע האבען בעדינט דעם „ענדעקישען“ און „פיאסטישען“ טיש.

די אינהאבערין פון בופעט, פרוי וואשילעווסקא, האט זיך געהאט וועגען דעם געווענדעט צום פרעזעס פון ענדעקישען קלוב, ה' גלאמבינסקי, אז ער זאל ווירקען אויף זיינע מיטגלידער, אז זיי זאלען בעצאהלען אזוי פיל, וויפיל זיי עסען. גלאמבינסקי האט עטליכע מאל געבעטען וועגען דעם די דעפוטאטען, אבער עס האט גאנץ קנאפ געהאלפען.

ענדליך האבען זיך איינינע פריילינס דערוואוסט, אז זייער בעל-הבית'טע, פרוי וואשילעווסקא, האט אנגעאדעט עטליכע פריילינס, אז זיי זאלען נאכהער ביי דער קאסע צושרייבען אויף די אבגעגעבענע צעטעלעך מעהר שפייזען, ווי זיי האבען ווירקליך גענומען.

די בופעט-פריילינס האבען וועגען דעם געמאלדען דער מאכט און פרוי וואשילעווסקא איז אנגעקלאגט געווארען זיין געריכט פאר בעשווינדלען די פריילינס.

די ערשטע אינסטאנץ האט פרוי וואשילעווסקא פערורטיילט אויף א יאהר תפיסה.

לעצטענס האט דאס אפעלאציע-געריכט בעטראכט דעם פראצעס. אלס פערטיידיגער זענען ארויסגעטרעטען די אדוואקאטען הענריק עטינגער און יאן נאוואדווארסקי.

עס זענען אויסגעהערט געווארען פיל נייע עדות און עס איז נישט פעסטגעשטעלט געווארען, אז פרוי וואשילעווסקא האט געהייסען צושרייבען מעהר צו די צעטעלעך, נאר די דעפוטאטען האבען איינפאך וועניגער בעצאהלט, ווי עס איז פון זיי געקומען.

דאס אפעלאציע-געריכט האט די בעל-הבית'טע פון סיים-בופעט פרייגעשפראכען.

יורידישע עצות.

אין דער דאזיגער אפטיילונג גיט די רעדאקציע פון „נייעם פאלקסבלאט“ ענטווארטען אויף יורידישע פראגען, וואס ווערען צוגעשיקט שריפטליך פון אונזערע לעזער.

קופאן.
יורידישע אפטיילונג
פון „נייעם פאלקסבלאט“.

בײם דערלאנגען אנ'אנפראגע אויף א יורידישע עצה, דארף צוגעלעגט ווערען דער קופאן מיט דער דאטע פון טאג, ווען די אנפראגע ווערט ארײנגעגעבען. אויף אנפראגען אהן קופאן, ווערט קײן ענטפער נישט געגעבען ווערען.

גילטיג דעם 11. יאנואר 1928.

6754. א לעזער פון פולנאצנא גאס.
אמת ס'איז טאקע פערהאן אזא פארשריפט, נאר ער איז אבער נישט נוגע וואוינונגען נאר געשעפטס אדער אנדערע לאקאלען.

Z. SYM. .6755
לאקאלען, אין וועלכע ס'געפינען זיך בילדונגס-אינסטיטוציעס, זענען בעפרייט פון דער פליכט צו צאהלען לאקאל-שטייער, אויב זייערע טעטיגקייט ווערט נישט געפיהרט צוליב פערדינסט צוועקען. דעריבער טאקע קאן א פריוואטע צאהל-שול נישט געניסען פון דער דערמאנטער הנחה. דער לאקאל-שטייער איז איצט פעראיינהייטליכט געווארען אזוי, אז ס'איז שוין נישט פערהאן קיין בעזונדערער מלוכה און קאמונאל לאקאל-שטייער, נאר ס'ווערט גענומען איצט 8 פראצ. פון דער סומע גרונד דירה-געלד אויפ'ן חשבון פון אייגהייטליכען לאקאל-שטייער.

6756. א לעזער פון שענקיעוויטשא.
אויף געשעפטס-לאקאלען איז גילטיג א קאנטראקט בנוגע דער סומע און אופן פון צאהלען דאס דירה-געלד.

6757. אנ'אלטער לעזער פון זגערזש.
שיקט צו דעם הויז-ווירט דירה-געלד יעדען חודש.

6758. פאצאנאווסקי.
געוויס זענען די איבערגעבליבענע יורשים פעראנטווארטליך פאר זייער פערשטארבענעם פאטערס חובות. אויב האט דער מלוה איינגעקלאגט די יורשים ערשט נאכ'ן טויט פון זייער פאטער, קאנען די קינדער, פארשטעלענדיג מעטריקעס פערלאנגען אויף דעם סמך, אז דער פראצעס געגען זיי זאל אנולירט ווערען. דער מלוה, קאן דערנאך זיך ווענדען אין געריכט וועגען צונויפרופען א ראדע פאמילינע און בעשטימען אפיעקונעס.

6.59. שלום פיק.

6760. א געטר. לעזער פון נאווראט.

6761. סטאלאוויצקי.
וועגען אייערע ענינים דארפט איהר זיך פערשטענדיגען פערזענליך מיט אונזער יוריסט, טעגליך פון 3 ביז 4 נאכמיטאג, מיטברענגענדיג די צייטונג.

6762. נ. בערמאן.
די עלטערע שוועסטערן זענען א שמערונג צו אנערקענען אייך אנ'אפיעקונטווא.

6763. א לעזער פון זאוואדזקא 33.
עס דראהט א שטראף 5 מאל אזויפיל, וויפיל דער שטעמפעל-שטייער בעטרעפט.

I. Kon. .6764
דער ענין איז פערלעטערט, סיידען איהר האט א שריפטליכען דאקומענט.

6765. א לעזער פון וואלבארסקא 8.
אויב איהר פערקויפט די סחורה נישט אין זעלבען לאקאל, וואו זי ווערט אויסגעארבייט דארפט איהר אויסקויפען א בעזונדערען האנדעלס-פאטענט. וואס שייך ווייטער דעם ווערקשטאט, אויב אייער טאכטער ארבייט אליין דארף זי אינגאנצען נישט קיין פאטענט.

6766. דעמזעלבען.
מיר האבען נישט איינמאל געענטפערט אויף ענליכע אנפראגען, אז ביים מאן קאן מען אויפמאהנען די שטייערן, וועלכע די פרוי איז שולדיג געבליבען, זייענדיג א פריילין.

6767. פ. פ. 116.
דער שותף איז סאלידאריש פעראנטווארטליך.

„ארט“
ארטיסטישער רעווי און קאמער-טעאטער
אונטער דער לייטונג פון
מ. בראדערזאן.

ווייסער זאל פון
„מאנטייפעל“
זאכאדניא 43.
היינט ווידערהאלונג
פון דער פרעמיערע

גאנץ לאדז איז איבעראשט!
פון אויסערגעוועהנל. 3-טען פראגראם,
וואס גייט שוין איבער 3 וואכן ביי אויספערקויפטע הייזער
אמת ארטיסטיש-קינסטלערישע נסים ווערען געוויזען אין די

נסים מן השמים

אן דונערן טוט דער זאל פון געלעכטער בעת'ן שפילען פון אבעזשאנעק'ס גלענצענדע רעווי: „אלטשטאדט“
היינט, מיטוואך — 1 פארשטעלונג: 9.15 א זייגער אין אווענד
מוזיקאל. לייטער: ה. קאן. דעקאראציעס און קאסטיומען, ארט.-מאלערס: ד. מאטום און בלום. רעזשי: מ. פולאווער. קאנפער.: קאזאנאווער
קאנצערט-מייסטער: בייגעלמאן.
בילעטען צו בעקומען ביי דער קאסע פון 5 נאכמ., שבת—פון 1 א זייגער.

Dr. Med. I. WEINBERG
Cegielniana 47, tel. 26-02.
אינערליכע קראנקהייטען, ספעציעל פאר לונגען- און הארץ-קראנקהייטען, בעשטראהלונגען און קינסטליכע בערג-זון. נעמט אן אין לעטשניצע, זגערזשער 17 פון 6—7. אין דערהיים פון 3—5 נאכמ.

Dr. med. ST. HEINRICH
POMORSKA 10, tel. 47-67.
ספעציאליסט פאר קינדער- און אינערע קראנקהייטען. בעהאנדלונג מיט קינסטליכע בערגזון-בעשטראהלונגען (קווארץ-לאמפען). נעהמט אן פון 4—6 נאכמיטאג.

Dr. H. Wolkowyski
זאכאדניא 57 (צעגעלניאנא 19)
טעלעפאן 37-70
ספעציאל-ארצט פאר הויט- און וועגערישע קראנקהייטען, מענער-שוואכע, בעהאנדלונג מיט קווארץ-שטראהלען.
נעהמט אן פון 1—2 און פון 4—8 אווענד, פאר פרויען פון 4—5 אין א ספעצ. ווארטע-זאל.

Dr. med. H. LUBICZ
צעגעלניאנא 43, טעל. 41-32
ספעציאליסט פאר הויט-, וועגערישע און מענער-שוואכע - קראנקהייטען היילונגס-קווארץ-לאמפען (האר-אויספאל).
נעהמט אן פון 8—10 און פון 5—8 אווענד.

Dr. Z. RAKOWSKI
ספעציאליסט פאר אוירען-, נאז-, האלז- און לונגען-קראנקהייטען.
קאנסטאנטינער 9, טעל. 27-31.
שפרעכשטונדען פון 12 ביז 2 און פון 5—7
נעמט אויך אן אין לעטשניצע, זגערזשער 17 פון 10—11 און פון 2 ביז 3.

— א בעקאנטע שטאט — האט דער יונגער ציגיינער צוגעגעבען.

דער אלטער ציגיינער האט אנגעהויבען זיך צו בייזערען אויף דעם יונגען, אלמאי ער טענה'ט און מאכט נישט מיט די פארשוינען אנ'עק. נאר דער יונגער ציגיינער האט איהם אוועקגעשיקט.

— געה, — האט ער איהם בעפוילען.

— איך וועל שפעטער קומען און איך וועל שוין אלץ טון, אז אונזערע ברידער ציגיינער זאל קיין שלעכטס נישט געשעהן...

דער אלטער ציגיינער איז אוועק. דער יונגער האט אנגעהויבען זיך אויסטענה'ן מיט די קרבנות זיינע.

— גוט, — האט דער יונגער ציגיינער געזאגט — איהר זאגט, אז איהר וועט מיך נישט ארויסגעבען, אבער מיט וואס קען איך זיין זיכער, אז איהר וועט האלטען ווארט?

— מיר שווערען ביי גאט! — האט דער יוד געזאגט.

— דאס איז נאך וועניג, יוד.

— וואס דען ווילסטו?

— איך וויל דיין טאכטער פאר א ווייב, און דאס וועט זיין א גאראנטיע, אז דו וועסט מיך נישט ארויסגעבען. וועסט דאך נישט וועלען פערלירען דיין איינציגע טאכטער.

— דאס קאן איך נישט. האט דער יוד געזאגט — דו דארפסט דאך וויסען, אז א יוד מיט קיין קריסט טאר זיך נישט משדך זיין.

— וועגען דעם דארפסטו נישט זארגען,— האט דער ציגיינער געזאגט — ווייל אויך איך שטאם פון יודען און טאקע פון דיין אייגענער שטאט זאמאשק.

— פון זאמאשק? א יוד? שוין לאנג זענט איהר סון דארטען?

— שוין זעהר לאנג. ווען איך בין נאך א קינד געווען, האבען מיך ציגיינער מיטגענומען. אבער פון דעמאלט אן בין איך א ציגיינער.

ביי דעם יודען האט אנגעהויבען צו ציטערען דאס הארץ.

— זאגסטו נישט קיין ליגען? — האט דער יוד געפרעגט.

— ניין, איך בין גע'מל'ט, און דאס איז דער בעסטער סימן, אז איך זאג נישט קיין ליגען.

— קאנסטו מיט אונז מיטגעהן ביז קרעשעוו צום רב אונזערען?

— שווער מיר ביי גאט, אז דו וועסט מיך נישט ארויסגעבען, וועל איך מיטגעהן.

דער יוד האט געשוואוירען ביי גאט. דער ציגיינער האט זיך געלאזט געהן מיט'ן יוד און זיין טאכטער.

— יודען, וואס שווערען ביי גאט, גלויב איך.— האט ער געזאגט — איך בין אליין אויך פון יודען.

ביים קרעשאווער רב האט מען, דעם ציגיינער גענומען אויספארשען. אלץ, וואס דער ציגיינער האט דערצעהלט, איז געווען אמת. ר' מאיר גראספעלד האט אינגאנצען געציטערט פון אויפרעגונג. אלץ איז געווען ווי מיט זיין פערשוואונדען יונגעל פון זיבען און צוואנציג יאהר צוריק.

צום סוף האט ער געבעטען דעם ציגיינער, ער זאל איהם ווייזען זיין האלז. דער ציגיינער האט געמיינט, אז דעם יוד געהט אין דעם, צי ער טראגט נישט קיין צלם, און ער האט איהם אויסגערעדט:

— דערווייל טראג איך נאך א צלם, אבער, אז דו וועסט מיר געבען דיין שעהנע טאכטער, וועל איך דעם צלם אויסטון און צוריק ווערען א יוד...

און טאקי כדי איבערצוצייגען די יודען אין זיין איבערגעבענקייט צו דעם יודישען מיידעל, האט ער אראפגענומען פון האלז זיין פארביג טוך, כדי אויסצוטון שוין דעם צלם. דער אלטער האט דערזעהן ביים ציגיינער א שראם אויפ'ן האלז, און ער איז געפאלען אין חלשות.

— זוהן מיינער! — האט ער אויסגעשריען — קינד מיינס!

פערשטעהט זיך, אז פון שידוך צווישען דעם מיידעל און דעם ציגיינער האט מען מעהר נישט גערעדט. די שמחה און די שרעק צווישען אלע איז געווען גרויס. ר' מאיר גראספעלד האט געוואלט גלייך ביים קרעשאווער רב דורכפיהרען דעם פראצעס פון מגייר זיין צוריק זיין זוהן. נאר דער קרעשאווער רב האט אזא זאך נישט געוואלט נעהמען אויף זיך און געהייסען פאהרען קיין ווארשא צום ראבינאט.

דער ציגיינער יוד איז גלייך אוועק צו זיינע ציגיינער און דערצעהלט זיי וועגען אלעס. זיי האבען גלייך ארויסגענומען די שיפס-קארטען מיט'ן געלד און אפגעגעבען דאס צוריק דעם יונגען ציגיינער. פון גרויס פרייד, וואס זייער חבר איז געלונגען צו געפינען זיין משפחה, האבען זיי געהוליעט און געטאנצט. דערנאך האבען זיך צונויפגענומען א גרופע אלטע ציגיינער, וואס געדענקען נאך די געשיכטע, ווי אזוי מען האט דעם יונגען ציגיינער צוגע'גנב'עט פון זאמאשק און צוזאמען מיט דעם יוד מאיר גראספעלד און זיין טאכטער און צוריקגעפונענעם זוהן געלאזט זיך קיין ווארשא צום ראבינאט, כדי צו זאגען עדות.

די דאזיגע געשיכטע האט אין ווארשאווער ראבינאט געמאכט א געוואלדיגען איינדרוק. איין סענסאציע איז געווען גרעסער פון דער צווייטער. אט האט שיער א זוהן נישט דער'הרג'עט דעם אייגענעם טאטען און די שוועסטער! אט האט שיער נישט פערליבט א ברודער אין זיין אייגענער שוועסטער! און צום סוף דאס סאמע לעצטע — דאס דערקענען זיך צווישען טאטע און זוהן, שוועסטער און ברודער!...

דער ראבינאט האט זיך גלייך גענומען דורכפיהרען די פארמאליטעטען פון מגייר זיין דעם ציגיינער. ר' מאיר גראספעלד האט גלייך אוועקגעשיקט בריף צו זיינע זיהן אין אמעריקא מיט דער בשורה וועגען געפונענעם זוהן און מיט דער ביטע צו בעמיהען זיך פאר דעם ניי-געפונענעם, ער זאל קאנען צוזאמען מיט'ן פאטער און שוועסטער פאהרען קיין אמעריקא צו די ברודער.

טראגעדיע פון א לעמבערגער בחור.

חברט זיך מיט מיסיאָנערען און ווערט משוגע.

אַנ׳אומגעהויער טראגישע פאסירונג איז געשעהן מיט אַ יונגען פרומען יודישען בחור פון לעמבערג, וועלכער איז אריינגעפאלען אין נעץ פון די מיסיאָנערען אין דאנציג.

ווי בעוואוסט האָבען די מיסיאָנערען פערלעגט אין דאנציג אַ גרויסע נעץ איבערהויפט בעמיהען זיי זיך אריינצוציהען יודען, וואָס פאָהרען איבער דאנציג קיין אויסלאנד, און אָט, איז מיט עטליכע וואָכען צוריק געקומען קיין דאנציג דער 19-יעהריגער לעמבערגער בחור אפרים שפארלאך, וועלכער שטאמט פון אַ זעהר פרומער פאמיליע און איז אליין אויך אַ פרומער.

שפארלאך האָט אַ געוויסע צייט געארבייט אין אַ יודישער פירמע, וואו ער האָט געמוזט מחלל שבת זיין. דאָס האָבען אויסגענוצט די מיסיאָנערען, וועלכע האָבען אויף איהם געוואָרפען אַנ׳אויג און בעמיהט זיך איהם אריינצוציהען.

אַ געוויסע צייט האָט זיך טאַקי שפארלאך גע׳חבר׳ט מיט די מיסיאָנערען און אין רעזולטאט איז ער משוגע געוואָרען.

זיין מאניע איז בעשטאנען דערין, וואָס ער פלעגט טענה׳ן, אז ער איז אַ צווייטער „ישוע הנוצרי" און ער וועט אויסלייזען די וועלט.

די מזרח יודען אין דאנציג האָבען זיך אָנגעהויבען מיט איהם צו אינטערעסירען און אָבגעגעבען איהם אין אַ דאָרטיגען שפיטאל, וואו ער איז געווען אַ געוויסע צייט און אַ ביסעל זיך אויסגעהיילט פון זיין משוגעת.

צוליב דעם, וואָס שפארלאך איז אין דאנציג געווען עלענד און איינזאם, האָט די דאנציגער געמיינדע בעשלאָסען איהם אָבצושיקען אַהיים קיין לעמבערג, וואו ער האָט אַ שוועסטער.

אזוי ווי אָבער שפארלאך האָט נאָך פונדעסטוועגען ארויסגעוויזען סמנים פון משוגעת, איז בעשלאָסען געוואָרען איהם אָבצושיקען קיין לעמבערג מיט אַ ספעציעלען שליח פון דער געמיינדע, אַ געוויסער ה׳ יצחק ספעקטאָר.

שבת ביינאכט זענען זיי אָבגעפאָהרען פון דאנציג איבער ווארשאָ, כדי צו פאָהרען קיין לעמבערג. אויפ׳ן וועג אין צוג פון דאנציג קיין ווארשאָ, האָט שפארלאך בעקומען אַ שטארקע נערווען-ערשיטערונג און אָנגעהויבען צו מאכען סקאנדאלען, וועלכע האָבען געדויערט דעם גאנצען וועג.

איבערהויפט האָט זיך שפארלאך געוואָרפען אויף זיין בעגלייטער, ווען ער האָט פאַרגעוואָרפען, אז ער לאָזט איהם נישט קומען אין די „הימלישע ספערען", אין אַ געוויסען מאָמענט האָט שפארלאך זיך געוואָרפען אויף ספעקטאָר׳ן און איהם שיער נישט ארויסגעוואָרפען פון לויפענדען צוג.

מיט גרויס מיה און מאטערניש האָט ספעקטאָר געבראכט דעם קרבן פון די מיסיאָנערען קיין ווארשא און פון דאנען געוואָלט מיט איהם אָבפאָהרען קיין לעמבערג. צוליב אָבער די אוואנטורעס, וואָס שפארלאך האָט געמאכט אויפ׳ן הויפט-וואָקזאל האָט די דירעקציע זיך אָבגעזאָגט צו ערלויבען איהם צו פאָהרען אין צוג צוזאמען מיט אנדערע פאסאזשירען און געשטעלט אַ תנאי, אז זיין בעגלייטער זאָל אויסקויפען בילעטען פאר אַ בעזונדערען קופע.

ספעקטאָר האָט אָבער נישט געקענט ערפילען די פאָדערונג פון דער דירעקציע, ווייל ער האָט נישט מיטגענומען מיט זיך קיין געלד. ער איז דעריבער אוועק מיט איהם אין דער אכסניה אויף נאלעווקי 41 כדי דאָרט איבערצונעכטיגען. אין משך פון דער נאכט האָט שפארלאך ווידער געמאכט גרויסע וואנטורעס. ער האָט אויסגעהאקט עטליכע שויבען, צוריסען דאָס בעטגעוואנד און ה׳ ספעקטאָר האָט דערפאר געמוזט בעצאָהלען פון זיינע לעצטע גראָשענס.

בלייבענדיג אין אַ שרעקליך-פערצווייפעלטער לאגע האָט ה׳ ספעקטאָר געדונגען אַ מענש, וואָס זאָל אכטונג געבען אויפ׳ן משוגענעם, כדי ער זעלבסט זאָל זיך אין משך פון טאָג קענען ארומקוקען וועגען ארויסראטעווען זיך פון דער שרעקליכער לאגע.

שפארלאך האָט זיך אָבער ארויסגעריסען פון שומר׳ס הענד און אנטלאָפען. ה׳ ספעקטאָר איז שרעקליך פערצווייפעלט, נישט וויסענדיג, וואָס עס איז מיט איהם געוואָרען און וואו ער געפינט זיך.

50 רובעל שטראָף פאר בבא-מציאה.

דעם כּראָקאָווער „שטערן" שרייבט מען פון ראָמנע:

„דאָס פראָלעטארישע געריכט האָט די טעג אַ קוק אריין געטון צו די ראָמנער כּלי-קודש. דאָס געריכטס-זאל איז געווען פול געפאקט מיט „בערד און פאות", דאָס האָט מען געמשפט דעם רב-שוחט גור-אריה (פון די בעוואוסטע גור-אריה׳ס) פאר לערנען מיט קליינע קינדער.

„גור-אריה לייקענט שטיין און ביין, די עדות אָבער בעשטעטיגען, אז דעם און דעם טאָג האָבען זיי איהם געזעהן זיצען אין בית המדרש מיט אַ כאָפטע קינדער פון 10 ביז 16 יאָהר; די טיהרען און די פענסטער זענען געווען צוגעהאקט, די לופט אַ פערשטיקטע, קוים וואָס מען קען אָטעמען, די קינדער האָבען פער׳חלשטע נעבורטשעט אונטערען נאָז און געקוקט מיט מורא אויפ׳ן קאנטשיק, וואָס איז דערביי געלעגען.

דער פערטיידיגער ערקלערט, אז גור-אריה האָט מיט די קינדער געלערענט „בבא-מציאה". דאָס איז גאָרנישט קיין גמרא. נאָר „יורידישע הילף" און דעריבער קען מען דערפאר נישט בעשטראָפען.

דאָס געריכט האָט אָבער אַנ׳אנדער מיינונג און פערמשפט איהם אויף 6 חדשים טורמע נאָר נעמענדיג אין אכט זיין שווערע לאגע, ווערט איהם די טורמע פערביטען אויף 50 רובעל שטראָף".

ווינטער-פאהר-פלאן

גילטיג ביז דעם 16-טען מאַי 1928.

לאדז-קאַלישער באַהן:

געהען אפ קיין:

ווארשאָ 8.14, 6.41, 7.14, 13.15, 13.47, 19.13.
פויזען 8.00, 12.04, 12.57, 21.58, 23.14.
קראקאָ 20.35.
פויזען (דורך קוטנאָ) 9.05, 23.58.
דאנציג 20.15.
קעמפנאָ—לעשנאָ 2.01.
אָסטראָוו 18.35.
קאָלושקי 8.10.
לעמבערג 15.25.
לאָוויטש 19,38.
ציעכאָצינעק 9.03.
פלאָצק 20.15.
לובלין 15.25.
קאטאָוויץ 20.35.
קוטנאָ 14.00.

קומען אן פון:

ווארשאָ 1.46, 10.39, 11.56, 12.44, 21.43, 23.06.
פויזען 6.33, 6.59, 13,32, 18.40, 19.05.
קראקאָ 6.38.
פויזען (דורך קוטנאָ) 8.43, 13.45.
דאנציג 8.43.
קעמפנאָ—לעשנאָ 2.59.
אָסטראָוו 8.53.
קאָלושקי 18.05.
לעמבערג 10.40.
לאָוויטש 7.43.
ציעכאָצינעק 20.13.
פלאָצק 20.13.
לובלין 10.40.
קאטאָוויץ 6.38.
קוטנאָ 22,05.

לאדז-פאַבריקס-באַהן:

געהען אפ קיין:

ווארשאָ 1.40, 7.50, 11.50, 14.25, 15.20, 18.05, 18.55, 20.10.
קראקאָ און לעמבערג 15.20, 20.10, 23.45.
קאָלושקי (פערבונדען מיט טאָמאשאָוו און פיעטריקאָוו) 1.40, 7.00, 11.50, 14.25, 15.20, 18.05, 20.10, 23.45.
סקארזשיסקאָ 1.40, 15.20, 19.10.
סאָסנאָוויץ 1.40, 11.50, 14.25, 15.20, 20.10, 23.45.
טשענסטאָכאָוו 16.25.
טארנאָברזשעג 9.30

קומען אן פון:

ווארשאָ 1.55, 4.40, 10.40, 14.40, 16.33, 22.15, 22.45.
קראקאָ און לעמבערג 4.40, 7.21, 20.25.
קאָלושקי (פערבונדען מיט טאָמאשאָוו און פיעטריקאָוו) 1.55, 4.40, 7.21, 8.15, 10.40, 14.40, 20.25, 22.15
סקארזשיסקאָ 4.40, 10.40, 13.25.
סאָסנאָוויץ (פערבונדען מיט קריניץ) 4.40, 7.21, 14.40, 20.35.
טשענסטאָכאָוו 9.35.
טארנאָברזשעג 19.55.

אַ רעוואָלווער ביי אַ קינד אין האַנד.

ווארשאָ, 10 (טעלעפאָניש) דעם 11-טען מאַי 1925 האָט דער לעהרער פון דער שטאָטישער שולע אין ראדזימין, מוריצי בייגעל, געמאכט אַנ׳אויספלוג מיט די שילער פון 4-טען און 5. קלאס. דער לעהרער האָט מיטגענומען מיט זיך אַ רעוואָלווער פון פלאָווער-סיסטעם און פון איהם געשאָסען צו די פייגעל אין וואלד. נאָך עטליכע שעה פערברענגען אין וואלד האָט דער לעהרער געזאָגט צו די שילער, אז ער געהט אויף אַ ווייל צו דער באָהן-סטאציע, בדי זיך צו בעזאָרגען מיט בילעטען און דעם רעוואָלווער האָט דער לעהרער איבערגעלאָזט ביים 11-יעהריגען שילער אלי׳ זילבערשטיין, וועלכען ער האָט געהאלטען פאר דעם פאָרזיכטיגסטען פון אלע זיינע שילער.

אָבער ווען דער לעהרער איז אוועק פון די שילער, האָט אויך דער פאָרזיכטיגער זילבערשטיין נישט געקענט בעהערשען זיין קינדערשע תאווה צו שיסען פון אַ ביקס. זילבערשטיין האָט אויסגעשאָסען און געטראָפען זיין קאָלעגע דעם שילער מאקס לעשאק, וועלכער איז געפאלען טויט אויפ׳ן אָרט.

עס איז צוגעצויגען געוואָרען צו פעראנטוואָרטליכקייט דער שילער זילבערשטיין און דער לעהרער בייגעל.

דעם 11-יעהריגען זילבערשטיין האָט דאָס געריכט אָנערקענט, אז ער קאָן נישט צוליב זיין מינדעריעהריגקייט זיין פעראנטוואָרטליך פאר זיינע מעשים און לגבי איהם דעם פראָצעס מבטל געמאכט. דאגעגען דער לעהרער בייגעל איז פעראורטיילט געוואָרען אויף 6 מאָנאטען תפיסה.

דער פער׳משפט׳ער לעהרער האָט אַפעלירט און נעכטען האָט דאָס ווארשאָווער אַפעלאציע געריכט צום צווייטען מאָל בעטראכט דעם פראָצעס. אלס פערטיידיגער איז ארויסגעטרעטען אדוואָקאט העגריק עטינגער.

דאָס אַפעלאציע - געריכט האָט דעם ערשטען אורטייל מבטל געמאכט און בעשטראָפט דעם לעהרער מיט 3 חדשים ארעסט. דאָס אויספיהרען פון דער שטראָף איז אָפגעלעגט געוואָרען אויף צוויי יאָהר.

בעמיש-באַקטעריאָלאָגישע לאַבאָראַטאָריע
מאַגיסטער נ. שאַץ
פּעטריקאָווער 37, 2. שט., פראָנט
אַנאַליזען פון קאַל, אוּרין, לייבעך א. א. וו.
אורין-אנאליז — 4 זל.

אין די ציין פון טיגער.

סענסאַציאָנעלער ראָמאַן

פון מאָריס לעבלאַן

44)

דאָן לואי האָט זיך געמאכט, אז ער בעמערקט עס נישט, און ער האָט דערלאנגט אַ פאָטעל בלויז דעם פרעפעקט.

דער פרעפעקט האָט אָבער אָנגעהויבען ארומצושפרייזען איבער׳ן צימער, ווי וועלענדיג זיך פריהער גוט איבערלייגען, איידער ער געהט רעדען.

דאָס שטילשווייגען האָט געדויערט אַ היבשע ווייל.

דאָן לואי האָט רוהיג געוואַרט.

פלוצים איז דער פרעפעקט געבליבען שטעהן און אַ פרעג געטון:

— פון בולוואר רישארד-וואלאך זענט איהר גלייך געקומען אַהיים?

— יאָ, הער פרעפעקט! — האָט פערענאַ געענטפערט.

— גלייך אין קאבינעט?

— יאָ, גלייך אין קאבינעט.

דער פרעפעקט האָט זיך ווידער פערטראכט, און דערנאָך פאָרטגעזעצט:

— איך אליין בין נאָך דאָרט געווען אַ דרייסיג, פערציג מינוט, און דערנאָך בין איך אוועק גלייך אין דער פרעפעקטור, וואו איך האָב דורך דער פנעוומאטישער פאָסט דערהאלטען דעם דאָזיגען בריף, וועלכען איהר קאָנט איבערלייענען. ווי איהר זעהט, איז ער אָנגעגעבען געוואָרען אין דער סביבה פון דער בערזע זייגער האלב צעהן.

דאָן לואי האָט גענומען דעם דערלאנגטען בריף און איבערגעלייענט פאָלגענדעס:

„... מיר זענען אייך מתרה, אז גאסטאָן סויווער איז ענטלאָפען צו זיין שותף פערענאַ, וועלכער איז, ווי אייך איז בעוואוסט, נישט קיין אנדערער, נאָר דער באנדיט ארסען לופען. ארסען לופען האָט אייך פריהער אָנגעוויזען דעם אדרעס פון סויווער׳ן אין דער האָפענונג פטור צו ווערען פון איהם, און קריגען אליין מאָרניגטאָנס ירושה. היינט אינדערפריה איז אָבער צווישען זיי געקומען צו אַ הסכם, און ארסען לופען האָט געשאפען פאר גאסטאָנען אַ זיכער בעהעלטעניש. עס וועט אייך לייכט זיין נאָכצוקאָנטראָלירען די זאך, אז זיי האָבען זיך צוזאמענגערעדט, מחמת סויווער האָט, צוליב פאָרזיכטיגקייטס-טעמים אָנפערטרויעט ארסענען דאָס צוּבראָכענע הענטעל פון׳ם שטעקען, וועלכען ער האָט ביי זיך בעהאלטען. איהר וועט דאָס הענטעל געפינען אונטער די קישעלעך אויף דער קאנאפע, וואָס שטעהט צווישען די פענסטער אינ׳ם קאבינעט פון דעם הער פערענאַ".

דאָן לואי האָט אַ ציה געטון מיט די פלייצעס:

דער בריף איז דאָך פשוט געווען אַנ׳אומגעלומפערטער, ווייל זינט ער האָט זיך צוריקגעקעהרט אַהיים האָט ער קיינעם נישט געזעהן, און איז לחלוטין נישט ארויס פון קאבינעט.

ער האָט רוהיג צוזאמענגעלעגט דעם בריף און איבערגעגעבען איהם דעם פרעפעקט, גאָרנישט זאָגענדיג דערביי.

דער פרעפעקט האָט ביי איהם אַ פרעג געטון:

— וואָס האָט איהר מיר צו זאָגען אויף די דאָזיגע פאָרוואורפען

— גאָר-גאָרנישט, הער פרעפעקט?

— איהר זענט דאָך מסכים, אז דעם ענין איז לייכט נאָכצוקאָנטראָלירען.

— קאָנטראָלירט נאָך, הער פרעפעקט! אדרבא! די קאנאפע, זעהט איהר, שטעהט דאָרטען.

דעמאליאָן האָט זיך נאָך אַ קורצען ישוב הדעת מיט זיך גופא, דערנעהנטערט צו דער קאנאפע און אויפגעהויבן די קישעלעך...

אונטער איינער פון זיי איז געלעגען דאָס זילבערנע הענטעל פון׳ם שטעקען.

דאָן לואי האָט זיך נישט געקאָנט איינהאלטען פאר איבערראשונג און פערוואונדערונג.

ער האָט זיך בשום אופן נישט געקאָנט פאָרשטעלען, אז דאָס וואָס ער זעהט מיט די אייגענע אויגען, איז די ווירקליכקייט.

ער האָט זיך אָבער תיכף בעהערשט. איבריגענס איז דאָך נישט געווען קיין שום בעווייז, אז ס׳איז פאקטיש געווען דאָס הענטעל פון סויווער׳ס צובראָכענעם שטעקען.

— איך האָב דאָ די צווייטע העלפט פון דעם שטעקען — האָט געזאָגט דער פרעפעקט — דער קאָמיסאר וועבער האָט זי אויפגעהויבען אויפ׳ן בולוואר רישארד וואלאך.

און ער האָט ארויסגענומען פון אַ פאלטען-טאש די אָפגעבראָכענע שטיק פון דעם העבאָן-שטעקען.

ביידע העלפטען האָבען זיך אויסגעצייכענט צוגעפאסט.

עס איז ווייטער שטיל געוואָרען.

פערענאַ איז געווען צורודערט פון דער דאָזיגער אונערוואַרטעטער געשעהעניש. ער האָט נישט געקאָנט פערשטעהן, אויף וואָס פאר אַנ׳אופן גאסטאָן סויווער האָט בעוויזען אין אַזאַ קורצער אריינצוקריגען זיך אין זיין וואוינונג.

מ׳האָט זיך, אלזאָ, געדארפט משער זיין, אז ער האָט געהאט אַ שותף אויף אָרט... אָבער וועמען?

— דעם איצטיגען מאָל וועל איך זיך שוין נישט ארויסדרעהען! — האָט פערענאַ אַ טראכט געטון — פריהער איז עס מיר געלונגען מיט דעם טורקוס פון פרוי פאָוויל, אָבער דעמאליאָן וועט זיך קיינמאָל נישט לאָזען איינריידען, אז סויווער בעמיהט זיך, פונקט ווי די פרוי פאָוויל, מיך צו קאָמפראָמיטירען, און ברענגען דערצו, אז מ׳זאָל מיך ארעסטירען.

— נו, אלזאָ! — האָט אומגעדולדיג אויסגערופען דער פרעפעקט — קלערט זשע מיר אויף, וואָס זאָל עס בעדייטען.

— כ׳קאָן אייך גאָרנישט ענטפערען וועגען דעם ענין...

דער פרעפעקט האָט אומגעדולדיג אַ טופע געטון מיט׳ן פוס.

(פאָרטזעצונג קומט).

בחנם

נישט, אבער צו אויסערגעוועהנליך נידריגע
פרייזען און אויף בעקוועהמע בעדינגונגען
בעקומט איהר

באטען=קאלאשען

אין מיין עלעגאנטען שיך=געשעפט, וואו ס'קומט פאר
= א גרויסער געלעגענהייטס-אויספערקויף !!! =

מיט אכטונג **י. טארקא, צעגעלניאנא 59** 376

בעמערקונג: כ'עמפפעהל א רייכען אויסוואהל פון עלעגאנטע שיך.

אין די נאהענטסטע טעג ווערט געעפענט די

לייה-ביבליאטעק א. אייזענשלאס

:—:—: אויפ'ן נאמען פון
וועגען אבאנירען קען מען זיך אינפארמירען אין לאקאל פון דער ביבליא-
טעק, פאלודניאווא 11, לינקע אפיצינע פון 5 ביז 9 א זייגער אין אוועגד.

נייעס פאר לאדז! **בעקאנטמאכונג.** נייעס פאר לאדז!

דערמיט מאכען מיר בעקאנט דעם געעהרטען פובליקום, אז דאס
פעראייניגטע קאלעגיום פון

פאטאגראפען=אנגעשטעלטע

האט ערעפענט אין לאדז, קאנסטאנטינער 33 (פראנט, 2-טער שטאק)
א ספעציעלע ווערקשטעל פון פערגרעסערונגס=בילדער (פארטרעטען).
אנ'אריגינעל פארטרעט, דאפעלט רעטושירט 35X45 צום פרייז פון
8 זל. א שטיק. כדי צו בעקענען דאס געעהרטע פובליקום מיט אונזער קינסטלערישער
ארבייט, מאכען מיר א פראבע-פארטרעט דיזעלבע גרויס צום פרייז פון 3 זל.
א שטיק. עס ווערען אויך אנגענומען אלערליי אויפנאהמען אין דער שטאט, ווי אויך
אלע ארבייטען, וואס האט א שייכות מיט דעם פאטאגראפיע-פאך.
אכטעט נישט, וואס די פרייזען זענען שטוינענד ביליג, נור קומט און
איבערצייגט אייך! דאס אטעליר איז אפען טעגליך פון 9 פריה ביז 7 אוועגד.

Kolegjum Pracowników Fotograficznych w Łodzi,
Konstantynowska 33, front, II piętro. 909

OGŁOSZENIE.

Opierając się na Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 lutego 1926 roku o regulowaniu cen przetworów zbóż chlebowych, mięsa i jego przetworów, oraz odzieży i obuwia przez wyznaczanie cen" (Dz. Ust. Rz. Pol. Nr. 18, poz. 101) na Rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 31 sierpnia 1926 r. „o zabezpieczeniu podaży przedmiotów powszedniego użytku" (Dz. U. R. P. Nr. 91, poz. 527 art. 8), oraz na Uchwale Magistratu m. Łodzi z dnia 16 kwietnia 1926 roku, niniejszem podaję do wiadomości mieszkańcom m. Łodzi co następuje:

Uchwałą Magistratu m. Łodzi Nr. 36 z dnia 10 stycznia 1928 roku zostały wyznaczone ceny maksymalne:

Na przetwory zbóż chlebowych za 1 kg.

W HURCIE:		W DETALU:	
mąka żytnia 65°/°	Zł. 0.58	mąka żytnia 65°/°	Zł. 0.63
mąka pszenna 55°/°	„ 0.74	mąka pszenna 55°/°	„ 0.80
		chleb żytni pytl. 65°/°	„ 0.58
		„ razowy	„ 0.45
		pieczywo pszenne (bułki)	„ 1.13

na mięso wieprzowe i wyroby masarskie za 1 kg. w detalu:

1.	wieprzowina	zł. 2 gr. 60	16.	szynka sur. wędz.	zł. 3 gr. 60
2.	wieprzowina bez dokł.	„ 3 „ 60	17.	szynka bez kości	„ 4 „ 20
3.	schab i baleron	„ 3 „ 60	18.	baleron gotowany	„ 6 „ 00
4.	słonina	„ 3 „ 60	19.	„ surowy	„ 4 „ 80
5.	sadło	„ 3 „ 60	20.	boczek sur. wędz.	„ 4 „ 20
6.	salceson	„ 3 „ 60	21.	„ gotowany	„ 4 , 60
7.	kiełbasa krajana	„ 3 „ 60	22.	szmalec	„ 4 „ 40
8.	„ serdelowa	„ 3 „ 60	23.	siekane	do umowy
9.	pasztetowa	„ 4 „ 40	24.	polędwica sur. wędz.	zł. 6 gr. 40
10.	serdelki	„ 4 „ 60	25.	słonina paprykowana	„ 4 „ 80
11.	podgarlana	„ 2 „ 40	26.	kiełbasa surowa	do umowy
12.	czarna	„ 2 „ 40	27.	rolada	zł. 4 gr. 40
13.	kaszanka	„ 1 „ 40	28.	kiełbasa sucha	„ 5 „ 50
14.	krakowska	„ 4 „ 40	29.	salami	„ 8 „ 00
15.	szynka gotowana	„ 6 „ 00	30.	parówki	„ 5 „ 50

na mięso wołowe, baranie i cielęce za 1 kg.

W HURCIE:		W DETALU:	
1. wołowina normalna I gat.	Zł. 2.66	1. wołowina normalna I gat.	Zł. 3.00
2. „ „ II „	„ 2.18	2. „ „ II „	„ 2.50
3. „ koszerna I „	„ 3.32	3. „ koszerna I „	„ 4.00
4. „ „ II „	„ 2.70	4. „ „ II „	„ 3.23
5. baranina normalna	„ 2.77	5. baranina normalna	„ 3.18
6. „ koszerna	„ 3.23	6. „ koszerna	„ 3.87
7. cielęcina normalna	„ 2.70	7. cielęcina normalna	„ 3.10
8. „ koszerna	„ 2.70	8. „ koszerna	„ 3.24
		9. wołowina norm. I gat. bez kości	„ 3.50
		10. „ „ II „	„ 2.85
		11. polędwica wołowa	„ 4.20

W myśl zacytowanego Rozporządzenia Rady Ministrów § 7 wyżej wyznaczone ceny maksymalne obowiązują na terenie m. Łodzi od dnia następnego po ogłoszeniu.

Zaznaczam, że zgodnie z §§ 10 i 11 wymienionego Rozporządzenia Rady Ministrów, winni żądania lub pobierania cen wyższych od wyznaczonych lub nieujawnienia tych cen w cennikach właściwych przedsiębiorstw handlowych, będą ukarani przez władzę administracyjną I instancji według art. 4 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 31 sierpnia 1926 r. (Dz.U.R.P.Nr. 91 z 1926 r., poz. 527) o zabezpieczeniu podaży przedmiotów powszedniego użytku – **aresztem do 6 tygodni lub grzywną do 10 tysięcy złotych,** o ile dany czyn nie ulega surowszemu ukaraniu w myśl innych Ustaw Karnych.

Łódź, dnia 11 stycznia 1928 roku.

372 **Prezydent m. Łodzi (—) BR. ZIEMIĘCKKI.**

מזל=טוב!
צו דער פערלאבונג פון ה'
אברהם פטאשניק
מיט ה' **פעלא זעלקאוויטש**
ווינשען פיל גליק
שמחה הובערמאן און פאמיליע.

מאסאזש= און הייל=
גימנאסטיק-שולע און
קאבינעט
פון דר. מעד.
ב. שמירגעלד
צעגעלניאנא 6, טעל. 51-89
ריקענביינער - פערקרימונגען,
פאראליזען, נערווען-שמערצען,
פעטזוכט, ארטרעטיזם, שטוהל-
פערשטאפונג, גינעקאלאגישע
מאסאזשע, גראדלונג פון
פיזיש שוואכע קינדער (גרופען).
נאך דעם ענדיגען די שולע,
ווערט ארויסגעגעבען א צייגניס.
עמפפאנג פון 3—5 נאכמ.

Dr. med.
NIEWIAŻSKI
Sienkiewicza 34
tel. 59-40.
ספעציאליסט פאר סיפיליס,
טריפער און הויט-קראנקה.
בעהאנדל. פוקמענער-שוועכע
נעמט אן פון 5—9 אוועגד.

לעטשניצע

פון דאקטוירים ספעציאליסטען
און ערצטליך=דענטיסטישער קאבינעט
זגיערסקא 17 טעל. 16=33.

ד"ר ראקאווסקי	נאז האלז, אויערן קר.	11—10 3—2 7—6
ד"ר רוזשאנער	הויט און געשלעכט קר.	11—10 2—1
ד"ר גאלדשטיין-פאלאק	אויגען-קראנקהייטען	2—1 8—7
ד"ר יוכטמאן	נערווען קראנקהייטען	12—2 חוץ זונ.
ד"ר ראזענצווייג	קינדער-קראנקהייטען	12—10 5—4
ד"ר פאפיערני	פרויען און געבורט-הילף	1-11½ 6—5
ד"ר קאנטאר	כירורגישע-קראנקהייט.	5-4 זונ. 1—2
ד"ר וויינבערג	אינ. חערץ לונגען-קר.	1-11 5½—7
ד"ר סטופעל	רענטגען	12—10 6—4
א. גראדזענטשיק	צאהן-ארצט	7—3
נ. ראזעס	צאהן-ארצט	2—9

צאהן-מגדהמלונג, בעליכטונגען, קאראנען, מאסטען א. א. ו.
בי דער לעטשניצע איז געעפענט געווארען
א רענטגען=אינסטיטוט
היילונג פון הויט קראנקהייטען פון קאפ (פארך) מיט
רענטגענשטראהלען. פאר בעשטראהלונג און דורכלייכטונ-
גען, קווארץ-לאמפע, דיאטערמיע, עלעקטריזאציע, אלע
מעגליכע אנאליזען. א קורס פאר שטאמלער.
אימפונגען געגען שארלאך (שקארלאטין) פון 4—5 נאכמ.
די לעטשניצע איז אויך אפען זונטאג.
וויזיט אין דער שטאט.

Dr. med.
WOLF EYCHNER
פרויען - קראנקהייטען
און אקושעריע
וגיערזער 11 טעל. 34-72.
נעהמט אן אין דער לעטשניצע
פעטריקאווער 294 פון 12—2
נאכמ. און דערהיים פון 6-8 אוו

Dr. med.
STUPEL
Szkolna 12
ספעציאליסט פאר הויט, האר
און וועגערישע קראנקהייטען,
נעגער-שוואכע, רענטגען-
שטראהלען און קווארץ-ליכט,
עלעקטרא-טעראפיע.
נעמט אן פון 12—3 נאכמ, און
פון 6—9 אין אוועגד

לעטשניצע פרייזען.

עלטערן!

פאר 3 זלאטעס א וואך ווערט געלערנט מיט קינ-
דער וואס לערנען אין פאלקס-שולען: חומש, רש"י נ"ך
משניות, גמרא יהדות היסטאריע, רעדען און שרייבען העברע-
איש און יודישע בריות זעלבסט צוזאמענשטעלען דורכ'ן
בעוואוסטען ארטאדאקסישען העברעאישען לעהרער י. ד. ראי-
זענפעלד, פלאץ וואלנאשטשי 6 קווער אפ. רעכטס 2 שט-
נעס. ס'ווערען אויך אנגענומען אנפענגער פון 5 יאהר או
א שטרענג רעליגיעזע ערציהונג! ערפאלג גאראנטירט!

כ'וויל קויפען

איז לאדז א חלק-הויז,
וואס זאל בעשטעהן פון א
געוועלב און 1 אדער 2 שטובען
און קוך אין צענטרום שטאט
אויף גוטע בעדינגונגען. מעק-
לערס נעדאנקישען. צו ווענען
צו געבען ביי קלאד, נאווא-
מיעסקא 8. 369

Dr.med. **A. MAZUR**
אויערן און האלז-קראנקהייטען, שטימע-און שפראך-
פעהלערן (שטאמלען א. אז. וו.)
האט זיך איבערצויגען פון נארוטאוויטש 44
אויף ווסכאדנא 65, טעל. 66-01
(איינגאנג אויך דורך פעטריקאווער 46).
נעהמט אן פון 11³⁰—12³⁰ און פון 3—5 נאכמ. 770

LEKARZ-DENTYSTA צאהן-ארצט
St. GELBERG
זאכאדניא 15, טעל. 31=08
היילט גאנץ שמערצלאזיגע ציינער און מויל-קראנקהייטען, צאהן-
ציהונג אהן שמערצען, היילט מיט ליכט בעשטראהלונג, מאכט
איינזעטצען פון קינסטליכע ציינער. נעהמט אן פון 9—2,
נאכמיטאג און פון 3—7 אין אוועגד. צו מעסיגע פרייזען.

Dr. med.
BRAUN
פאלודניאווא 28,
טעלעפאן 40-26
ספעציאל-ארצט פאר הויט און
וועגערישע קראנקהייטען און
מענער-שוואכע.
בעהאנדלונג מיט קווארץ-ליכט
(האר-אויספאל)
נעהמט אן פון 9—11 פריה
און פון 5—8 אוועגד.

Dr. med.
H. Lajchter
קאנסטאנטינער 9.
רוג זאכאדניע טעל. 49 66
צאהן=כירורג
ספעצ. פון כירורגישע קראנק-
הייטען פון שטשענקעס, גומענס,
דזשאנסלעס, צאהן פיסטולעס
א.אז.וו. נעמט אן פון 1½—5
זונטאג און יום-טוב פון 10 - 12

לעטשניצע

פון דאקטוירים ספעציאליסטען
בזשעזשינער 11, טעל. 37=63
אפען פון 9 פריה ביז 7 אוועגד.

ד"ר וואלינסקי	נאז, האלז, אויערן קר.	3—4
ד"ר קערשנער	קינדער קראנקהייטען	9½-12 5-4
ד"ר שיפמאן	אינערליכע קראנקה.	11—1
ד"ר לוביטש	הויט-און געשלעכט-קר.	12—2
ד"ר שמירגעלד	נערווען און גמיטליכע קר.	1—3
ד"ר גאלדבלאט	אויגען-קראנקהייטען	12½—2
ד"ר עלישבערג	כירורגישע-קראנקה.	1—3
ד"ר בערגמאן	פרויען און געבורטס-הילף	3—4

פסיכא-טעראפיע, שפראך-שטערונגען ווי שטאמלען א א.
ו. פאקען-שטעלען, קינסטליכע בערג-זון-בעשטראהלונג איינ-
שפריצונגען, מאסאזשען, עלעקטריזאציע, אפעראציעס. אויף
פערלאנג — וויזיטען אין שטאט. — אין לאבאראטאריום
ווערען אנגענומען אלע ארט אנאליזען, ווי אויך פלעגמא
און בלוט.
אימפונגען געגען שקארלאטין.
ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געווארען א
דענטיסטישער קאבינעט
עס נעהמען אן:

ד"ר זילבערשטיין	צאהן-ארצט	10—2 נמ.
ד"ר לאזשינסקי מאראפאלסקא	צאהן-ארצט	5—7

קינסטליכע ציינער, קארענען, מאסטען א. א. ו.
די לעטשניצע איז אויך מעטיג זונטאג.

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg. Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 2).